МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ
ФАКУЛЬТЕТ КУЛЬТУРОЛОГІЇ ТА СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ
Кафедра культурології та музеєзнавства

Волобуєва Дар'я Олександрівна

МЕНЕДЖМЕНТ ВОЛОНТЕРСЬКИХ ПРОЄКТІВ У СФЕРІ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ (НА ПРИКЛАДІ ГО «ВОЛОНТЕРСЬКА ЛІГА»)

спеціальність 028 Менеджмент соціокультурної діяльності
галузь знать 02 Культура і мистецтво
Подається на здобуття освітньої кваліфікації бакалавр з менеджменту соціокультурної діяльності

Кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

Волобуєва Дар'я Олександрівна,

Науковий керівник: Мірошниченко Вадим Сергійович,
кандидат культурології, старший викладач кафедри культурології та музеєзнавства

Дата захисту 09.06.2026 р
Національна шкала відмінно
Кількість балів 96 оцінка ECT A

Харків – 2026

ЗМІСТ

ВСТУП 3
РОЗДІЛ І. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ МЕНЕДЖМЕНТУ ВОЛОНТЕРСЬКИХ ПРОЄКТІВ У СОЦІОКУЛЬТУРНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ 6
1.1. Волонтерство як соціокультурний феномен: сутність, функції та класифікація 6
1.2. Менеджмент волонтерських проєктів: наукові підходи та методологія управління 10
1.3. Соціокультурні проєкти як інструмент волонтерської діяльності: типологія та структура 13
РОЗДІЛ ІІ. АНАЛІЗ СУЧАСНОГО СТАНУ ВОЛОНТЕРСТВА В УКРАЇНІ ТА ДІЯЛЬНІСТЬ ГО «ВОЛОНТЕРСЬКА ЛІГА» 19
2.1. Загальний стан та тенденції розвитку волонтерської діяльності в Україні 19
2.2. Аналіз цільової аудиторії волонтерських ініціатив та соціальних потреб громади 25
2.3. Характеристика діяльності ГО «Волонтерська Ліга» у сфері волонтерських проєктів 29
РОЗДІЛ ІІІ. РОЗРОБКА ТА УПРАВЛІННЯ ВОЛОНТЕРСЬКИМ ПРОЄКТОМ У МЕЖАХ ДІЯЛЬНОСТІ ГО «ВОЛОНТЕРСЬКА ЛІГА» 35
3.1. Концепція та опис волонтерського проєкту 35
3.2. Планування, реалізація та вдосконалення проєкту 40
3.3. Ресурсне забезпечення, економічне обґрунтування та інструменти просування проєкту 45
ВИСНОВКИ 58
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ 62
ДОДАТКИ 68

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. В умовах сьогодення, коли Україна перебуває в стані відсічі повномасштабній збройній агресії Російської Федерації, волонтерський рух перетворився на один із ключових механізмів соціального захисту, культурно-освітньої підтримки та збереження суспільної згуртованості. Дослідники зазначають, що впродовж 2022–2023 років до волонтерської діяльності долучилися понад п’ять мільйонів українців, що є безпрецедентним показником у вітчизняній та міжнародній практиці. Саме волонтерські організації виступають незамінними суб’єктами соціокультурної діяльності, заповнюючи прогалини, залишені державними інституціями в умовах надзвичайного стану та суспільних потрясінь.

Актуальність дослідження зумовлена кількома взаємопов’язаними чинниками. По-перше, стрімким зростанням кількості громадських організацій та волонтерських ініціатив і нагальною потребою у вдосконаленні систем управління ними з метою підвищення ефективності проєктної діяльності. По-друге, посиленням ролі соціокультурних проєктів як інструменту психосоціальної реабілітації населення, зокрема внутрішньо переміщених осіб та дітей, постраждалих унаслідок збройного конфлікту. По-третє, відсутністю комплексних наукових розробок, присвячених менеджменту волонтерських проєктів соціокультурного спрямування в умовах воєнного часу.

Громадська організація «Волонтерська Ліга» є показовим прикладом структури, що органічно поєднує гуманітарну допомогу з культурно-освітніми ініціативами. Реалізовані нею проєкти, освітній простір «Ти – Майбутнє», благодійні виставки-ярмарки «Купи сувенір на близь перемогу», допомога мешканцям прифронтових територій Донеччини, охоплюють широке коло соціокультурних проблем і потребують системного управлінського підходу. Саме практика цієї організації стала основою для даного дослідження.

Ступінь вивченості проблеми. Теоретичне підґрунтя дослідження складають праці вітчизняних та зарубіжних науковців. Питання волонтерства

як суспільного явища та його організаційних засад висвітлено у роботах Т. Л. Лях [20], Н. В. Заверико [10], О. В. Безпалько [2; 3], І. Д. Звєрєвої [11]. Менеджмент соціокультурної діяльності та проєктного управління досліджували О. С. Ковальчук [16], О. І. Карий [14], В. Ф. Орлов [21], Н. Ф. Романова [26]. Проблематику управління волонтерськими організаціями та некомерційним сектором розглядали Г. Г. Лактіонова [18], А. Й. Капська [13], В. А. Поліщук [23]. Серед зарубіжних дослідників слід відзначити праці С. Елліс [38], Р. Бруднея [34], М. Мьюзіка та Дж. Вілсона [44]. Водночас комплексний аналіз менеджменту волонтерських проєктів соціокультурного спрямування на прикладі конкретних українських організацій залишається недостатньо опрацьованим у науковій літературі, що підтверджує необхідність даного дослідження.

Об’єкт дослідження – волонтерська проєктна діяльність.

Предмет дослідження – система менеджменту волонтерських проєктів у соціокультурній діяльності ГО «Волонтерська Ліга».

Мета і завдання роботи.

Мета дослідження – здійснити комплексний аналіз теоретичних засад та практики менеджменту волонтерських проєктів у соціокультурній сфері й розробити соціокультурний проєкт для ГО «Волонтерська Ліга».

Для досягнення поставленої мети вирішуються такі дослідницькі завдання:

— охарактеризувати волонтерство як соціокультурний феномен, з’ясувати його генезис, функції та класифікацію.

— розглянути наукові підходи та методологію менеджменту волонтерських проєктів.

— проаналізувати соціокультурні проєкти як інструмент волонтерської діяльності, розкрити їх типологію та структуру.

— здійснити характеристику ГО «Волонтерська Ліга», проаналізувати реалізовані нею проєкти та ринкове середовище діяльності.

— дослідити соціокультурні потреби цільової аудиторії організації.

— розробити соціокультурний проєкт для ГО «Волонтерська Ліга» з обґрунтуванням його аналітико-планової, комунікаційної та економічної складових.

Практична значимість. Практична значимість роботи полягає у розробці конкретного соціокультурного проєкту для ГО «Волонтерська Ліга», що може бути впроваджений в реальну діяльність організації. Результати дослідження можуть бути використані іншими волонтерськими організаціями для вдосконалення системи менеджменту проєктної діяльності, а також у навчальному процесі підготовки фахівців із менеджменту соціокультурної діяльності.

Методи дослідження. У процесі виконання роботи використано комплекс наукових методів: теоретичні, аналіз, синтез, систематизація та узагальнення наукової літератури з проблематики дослідження; порівняльний та історичний методи, для вивчення генезису волонтерського руху та еволюції підходів до управління волонтерськими організаціями, емпіричні, аналіз документів, вивчення соціальних мереж та публічних матеріалів ГО «Волонтерська Ліга» [51; 53; 54], спостереження за діяльністю організації; проєктні, методи стратегічного та тактичного планування, маркетингового аналізу, розробки соціокультурних проєктів та оцінки їх ефективності [14, с. 18].

Робота складається з вступу, 3 розділів, висновків; містить 60 сторінок тексту, 6 рисунків, 13 таблиць, 4 додатки. Список джерел включає 66 найменувань літератури та інших джерел інформації.

РОЗДІЛ І. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ МЕНЕДЖМЕНТУ ВОЛОНТЕРСЬКИХ ПРОЄКТІВ У СОЦІОКУЛЬТУРНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

1.1. Волонтерство як соціокультурний феномен: сутність, функції та класифікація

Волонтерство як суспільне явище має давню історію, що сягає корінням у традиції взаємодопомоги та благодійності різних цивілізацій. Р. Путнам, досліджуючи соціальний капітал демократичних суспільств, відзначає, що добровільна громадська участь є фундаментом горизонтальних мереж довіри між людьми, основи функціонування громадянського суспільства [45, с. 338]. Водночас сучасне концептуальне оформлення волонтерства відбулося у другій половині XX ст., коли зросла роль некомерційного сектору у вирішенні соціальних проблем. За даними дослідження Л. Саламона, наприкінці XX ст. третій сектор у розвинутих країнах забезпечував від 5 до 12% зайнятості населення, значна частина якої припадала на волонтерів [47, с. 8].

Термін «волонтерство» походить від латинського voluntarius, «добровільний» і в широкому розумінні означає добровільну, безоплатну діяльність на користь суспільства або окремих його членів. Однак, незважаючи на удавану простоту поняття, у науковій літературі існує значна варіативність його тлумачень [35, с. 364]. Р. Кнаан, Ф. Генді та М. Уодсворт виокремлюють чотири ключові ознаки волонтерства: вільний вибір участі, відсутність матеріальної винагороди, надання допомоги іншим (не членам сім’ї), здійснення діяльності в організованій формі [35, с. 368].

У правовому вимірі волонтерство в Україні регулюється Законом України «Про волонтерську діяльність» від 19 квітня 2011 р. № 3236-VI (зі змінами). Відповідно до цього документа, волонтерська діяльність, це добровільна, безкорислива, соціально спрямована, неприбуткова діяльність, що здійснюється волонтерами шляхом надання волонтерської допомоги [24]. Закон визначає принципи волонтерської діяльності: законності, гуманності, рівності, добровільності, безоплатності та безкорисливості.

З соціологічної точки зору волонтерство розглядається як форма соціальної участі та прояв громадянської активності. Т. Л. Лях визначає волонтерство як організовану, систематичну, добровільну роботу на благо інших, що здійснюється за власним вибором особи без матеріальної винагороди [20, с. 23]. Н. В. Заверико акцентує увагу на виховному потенціалі волонтерства як засобу формування громадянськості, відповідальності та соціальної компетентності молоді [10, с. 89]. М. Мьюзік та Дж. Вілсон на підставі масштабних емпіричних досліджень у США зробили висновок, що добровільна участь у суспільно корисній діяльності позитивно впливає на психічне здоров'я, рівень щастя та соціальну інтеграцію волонтерів [44, с. 3].

З культурологічного погляду волонтерство постає як культурний феномен, що відображає систему цінностей суспільства, альтруїзм, солідарність, громадянську відповідальність. О. В. Безпалько зазначає, що волонтерська діяльність є виявом соціокультурної активності особистості, способом самореалізації та збагачення культурного досвіду [3, с. 127]. К. Рочестер розглядає волонтерство одночасно у трьох вимірах: як альтруїстичне служіння, як самодопомогу та як участь у спільній дії задля спільного блага [46, с. 45]. Саме ця багатовимірність визначає органічний зв'язок волонтерства із соціокультурною сферою та обумовлює його значущість як об'єкта дослідження в рамках менеджменту соціокультурної діяльності.

Генезис волонтерства в Україні пройшов кілька якісних етапів, що ілюструє рис. 1.1. Перший етап (до 1991 р.), радянський, коли добровільна праця була інституціоналізована у вигляді суботників, студентських будівельних загонів тощо, проте мала примусовий характер. Другий етап (1991–2004 рр.), становлення громадянського суспільства та перших некомерційних організацій, поширення міжнародного досвіду через програми обміну. Третій етап (2004–2013 рр.), активізація після Помаранчевої революції, формування волонтерської інфраструктури. Четвертий етап (2014–2021 рр.), якісний стрибок внаслідок початку збройного конфлікту на сході України [4]. П'ятий етап (з 2022 р.), безпрецедентний розвиток волонтерства в умовах

повномасштабної агресії [6, с. 18]. Ця еволюція відображає загальносвітові тенденції, описані Л. Саламоном як «глобальна асоціаційна революція» [47, с. 3].

До 1991 р.	→	1991–2004 рр.	→	2004–2013 рр.	→	2014–2021 рр.	→	2022 – дотепер
Радянські доброровільні форми	→	Становлення громадянського суспільства	→	Активізація після Майдану	→	Зростання під час конфлікту на Донбасі	→	Безпрецедентний розмах в умовах війни

Рис. 1.1 – Етапи розвитку волонтерства в Україні (складено автором на основі [4; 6, с. 18; 12])

Соціокультурні функції волонтерства є багатоаспектними та взаємопов'язаними (рис. 1.2). Аналіз наукових джерел дозволяє систематизувати їх таким чином [20, с. 67; 34, с. 89; 46, с. 56]. Соціально-захисна функція виражається у наданні допомоги вразливим категоріям населення [11, с. 34]. Культурно-освітня функція реалізується через організацію просвітницьких заходів, освітніх програм, культурних акцій [22, с. 156]. Комунікативна функція пов'язана зі створенням горизонтальних зв'язків між різними соціальними групами [45, с. 19]. Ідентифікаційна функція полягає у зміцненні національної та громадянської ідентичності [29]. Терапевтична функція, особливо актуальна в умовах воєнного стану, виявляється у психологічній підтримці через участь у спільній діяльності [29]. Інноваційна функція пов'язана зі здатністю волонтерських організацій гнучко реагувати на нові виклики та впроваджувати нестандартні рішення [366].

Соціально-захисна	Культурно-освітня
Комунікативна	Ідентифікаційна
Терапевтична	Інноваційна

Рис. 1.2 – Соціокультурні функції волонтерства (складено автором на основі [200, с. 67; 34, с. 89; 46, с. 56])

Класифікація волонтерства здійснюється за кількома критеріями. Детальна систематизація підходів до класифікації, представлена у табл. 1.1, охоплює сферу діяльності, організаційну форму, тривалість участі, цільову групу, мотивацію учасників та рівень організації. Кожен із критеріїв спирається на конкретні наукові дослідження, що забезпечує валідність класифікації [35; 40; 44; 48].

Таблиця 1.1

Класифікація волонтерства за основними критеріями (складено автором на основі [20; 34; 35; 40; 44; 48])

Критерій класифікації	**Різновиди волонтерства**	**Джерело**
За сферою діяльності	Соціальне, екологічне, культурно-освітнє, медичне, спортивне, антикризове (гуманітарне)	Лях Т. Л. [20, с. 23]; Brudney J. L. [34, с. 56]
За організаційною формою	Корпоративне, через громадські організації, індивідуальне, онлайн-волонтерство	Rochester C. [46, с. 78]; Handy F. [40, с. 103]
За тривалістю	Короткострокове (разові заходи), середньострокове (проєктна діяльність), довгострокове (системна участь)	Musick M. A., Wilson J. [44, с. 89]; Берест Р. Б. [4]
За цільовою групою	Для дітей та молоді, для осіб похилого віку, для осіб з особливими потребами, для вимушених переселенців	Звєрєва І. Д. [11, с. 78]; Капська А. Й. [13, с. 112]
За мотивацією учасників	Альтруїстично-ціннісне, кар'єрно-розвивальне, соціально-мережеве, захисно-терапевтичне	Cnaan R. A. та ін. [35, с. 370]; Рибак Ю. О. [25]
За рівнем організації	Формальне (у складі організацій), неформальне (стихійні ініціативи), напівформальне (групові ініціативи)	Smith D. H. [48, с. 67]; Іванченко А. В. [12]

Діяльність ГО «Волонтерська Ліга» охоплює декілька із зазначених видів, поєднуючи культурно-освітнє та гуманітарне волонтерство, роботу з дітьми та вимушеними переселенцями, реалізацію як короткострокових акцій (виставки-

ярмарки), так і довгострокових програм (освітній простір «Ти – Майбутнє») [51; 53]. Ця багатовекторність є характерною рисою сучасних волонтерських організацій, що діють в умовах полікризового середовища, і відповідає трактуванню волонтерства як «соціально-адаптивного механізму громади» у розумінні Д. Сміта [48, с. 45].

Таким чином, волонтерство є складним соціокультурним феноменом, що поєднує ознаки суспільної активності, культурної практики та управлінської діяльності. Його дослідження вимагає міждисциплінарного підходу, що інтегрує соціологічні, культурологічні та управлінські виміри [20, с. 11; 46, с. 12]. Ця комплексність обумовлює необхідність окремого розгляду методологічних засад менеджменту волонтерських проєктів.

1.2. Менеджмент волонтерських проєктів: наукові підходи та методологія управління

Менеджмент волонтерських проєктів являє собою специфічну галузь управлінської науки та практики, що перебуває на перетині загальної теорії управління, менеджменту некомерційних організацій і проєктного менеджменту [1, с. 34; 19, с. 12]. Специфіка цього управлінського напряму зумовлена особливою природою об’єкта управління, добровільними учасниками, які є мотиваційно відмінними від найманих працівників, та некомерційним характером діяльності [38, с. 14]. Р. Бруднея визначає волонтер-менеджмент як «систематичне залучення та координацію добровільних помічників для досягнення місії організації» [34, с. 23].

Методологічне підґрунтя дослідження складають кілька наукових підходів. Системний підхід дозволяє розглядати волонтерську організацію як цілісну систему, що складається із взаємопов’язаних елементів і функціонує у певному зовнішньому середовищі [1, с. 45]. М. Ліонс наголошує, що системне мислення є вирішальним для некомерційного менеджменту, оскільки організації третього сектору отримують ресурси і надають послуги одночасно кільком різним стейкхолдерам, донорам, клієнтам, волонтерам, органам влади

[50, с. 89]. Системний підхід вимагає аналізу як внутрішніх зв’язків між елементами організації, так і її відносин із зовнішніми партнерами.

Діяльнісний підхід акцентує увагу на процесуальному вимірі управління волонтерськими проєктами: плануванні діяльності, організації виконання, мотивації учасників та контролі результатів [19, с. 78]. У контексті волонтерського менеджменту особливої ваги набуває функція мотивації, оскільки матеріальне стимулювання тут неможливе або обмежене. Е. Джексон у своєму дослідженні встановив, що ключовими мотиваційними чинниками участі у волонтерській діяльності є: відчуття приналежності до спільноти (79% респондентів), можливості особистісного розвитку (67%), ціннісна ідентифікація з місією організації (62%) [42].

Структурно-функціональний підхід орієнтує дослідника на аналіз організаційної структури волонтерської організації та функцій її підрозділів [1, с. 56; 34, с. 67]. Практика свідчить, що волонтерські організації тяжіють до горизонтальних, мережевих організаційних структур, де ролі є гнучкими, а ієрархія, мінімальною [40, с. 108]. Це водночас є перевагою (гнучкість, адаптивність, залученість учасників) та викликом (складність координації, ризик розмитої відповідальності), що потребує особливих управлінських компетентностей координаторів.

Проєктний підхід є особливо значущим для розуміння управлінської специфіки волонтерських організацій, оскільки їхня діяльність здебільшого структурована у вигляді проєктів [15; 14, с. 12]. Проєкт як управлінська одиниця характеризується такими ознаками: цільовою спрямованістю; часовою обмеженістю (чіткий початок і завершення); унікальністю кожного проєкту; ресурсною обмеженістю; необхідністю координації командної роботи [37, с. 34]. О. І. Карий підкреслює, що проєктний підхід у соціокультурній сфері забезпечує системність, вимірюваність результатів та прозорість використання ресурсів [14, с. 18].

Ключові функції менеджменту волонтерського проєкту включають наступне. С. Елліс стверджує, що управління волонтерами принципово

відрізняється від управління найманими співробітниками, адже волонтер у будь-який момент може залишити організацію без жодних юридичних наслідків для себе, що висуває особливі вимоги до якості організаційної культури та стилю управління [38, с. 47]. Ф. Генді та Р. Бруднея визначають п’ять ключових управлінських функцій у роботі з волонтерами: рекрутинг, орієнтацію та адаптацію, навчання, мотивацію й утримання, оцінювання та визнання [40, с. 103].

Планування передбачає визначення цілей і завдань проєкту, розробку плану дій, розподіл ресурсів і відповідальності, встановлення критеріїв успіху [1, с. 89; 14, с. 34]. Рекрутинг та адаптація волонтерів є самостійною управлінською функцією, що включає залучення, відбір, орієнтацію та введення нових членів у діяльність [34, с. 134; 38, с. 78]. Дослідження С. Керки свідчать, що якісна програма орієнтації нових волонтерів знижує рівень відтоку на 40–60% порівняно з організаціями, де така програма відсутня [43].

Особливу роль у менеджменті волонтерських проєктів відіграють питання фандрайзингу та ресурсного забезпечення. На відміну від комерційних структур, волонтерські організації залежать від зовнішніх джерел фінансування: грантів, пожертв від фізичних і юридичних осіб, доходів від благодійних заходів. Г. Г. Лактіонова зазначає, що фандрайзинг у сучасних умовах є не лише фінансовою, а й комунікаційною функцією, що передбачає побудову довгострокових відносин із донорами та формування репутаційного капіталу організації [18, с. 34]. Дж. Еммерсон додає, що успішні некомерційні організації здатні конвертувати соціальний капітал у фінансові ресурси через механізм «змішаних цінностей» [39].

Важливою складовою сучасного менеджменту волонтерських організацій є цифровізація управлінських процесів. Використання цифрових інструментів, платформ для координації волонтерів, засобів проєктного менеджменту, соціальних мереж для комунікації та рекрутингу, суттєво підвищує операційну ефективність [15; 32]. ГО «Волонтерська Ліга» активно використовує соціальні мережі Facebook та Instagram як основні канали комунікації з аудиторією та

потенційними волонтерами [51; 53], що відповідає сучасним тенденціям цифрового менеджменту некомерційних організацій.

Ефективне управління партнерствами та мережами є стратегічною компетентністю волонтерської організації, що дозволяє мультиплікувати її ресурси та вплив [45, с. 338; 50, с. 112]. Дж. Донагью розглядає мережеву взаємодію некомерційних організацій як «колаборативну економіку», де обмін ресурсами та компетентностями між партнерами створює синергетичний ефект, недосяжний для ізольованих структур [37, с. 89]. Для ГО «Волонтерська Ліга» партнерства з органами місцевого самоврядування, бізнес-структурами та іншими недержавними організаціями є критично важливими для реалізації масштабних соціокультурних проєктів.

Таким чином, менеджмент волонтерських проєктів є складною, міждисциплінарною управлінською практикою, що потребує інтеграції системного, діяльнісного та проєктного підходів [1, с. 56; 14, с. 24; 38, с. 19]. Специфіка роботи з добровільними учасниками, ресурсна обмеженість та некомерційний характер діяльності формують унікальний управлінський контекст, що вимагає від менеджерів особливих компетентностей, емоційного інтелекту, стратегічного мислення, комунікаційної майстерності та соціокультурної чутливості [34, с. 89; 46, с. 123].

1.3. Соціокультурні проєкти як інструмент волонтерської діяльності: типологія та структура

Соціокультурний проєкт є однією з провідних технологій сучасної соціокультурної діяльності та ключовим інструментом реалізації місії волонтерських організацій [16, с. 89; 26]. Розуміння його природи, типології та структури є необхідною передумовою як для ефективного управління такими проєктами, так і для їх розробки у практичній частині даного дослідження.

У науковій літературі поняття «соціокультурний проєкт» отримало різні інтерпретації. О. С. Ковальчук визначає його як нормативну модель певного соціального чи культурного явища, в основі якої лежить задум,

сформульований на основі аналізу проблемної ситуації і спрямований на її вирішення засобами культури [16, с. 89]. В. Ф. Орлов наголошує, що соціокультурне проєктування є специфічною технологією, сутність якої полягає в аналізі проблем, виявленні причин їх виникнення, виробленні цілей і завдань та розробці шляхів їх досягнення [21]. І. В. Петрова, узагальнюючи зарубіжний досвід, підкреслює, що соціокультурний проєкт завжди є відповіддю на конкретну потребу спільноти та має чітко ідентифікований соціальний вплив [22, с. 156].

Соціокультурний проєкт відрізняється від загального поняття проєкту низкою специфічних ознак [16, с. 93; 26]. По-перше, він завжди спрямований на вирішення певної соціальної чи культурної проблеми конкретної цільової групи або громади. По-друге, засоби його реалізації є соціокультурними, вони апелюють до культурних цінностей, традицій, творчого потенціалу учасників [28, с. 45]. По-третє, результат соціокультурного проєкту зазвичай є не матеріальним продуктом, а змінами у соціальному стані або культурних компетентностях цільової групи [33]. По-четверте, такий проєкт має освітній та/або виховний потенціал [27].

Типологія соціокультурних проєктів визначається різними підставами класифікації, що систематизовані у табл. 1.2. Як видно з таблиці, кожен із критеріїв класифікації опирається на конкретні наукові джерела, що забезпечує обґрунтованість типологізації [14; 16; 22; 26; 33].

Проєктна діяльність ГО «Волонтерська Ліга» охоплює кілька з перелічених типів. Освітній простір «Ти – Майбутнє» є довгостроковою освітньою програмою, що поєднує формальну та неформальну освіту для дітей та підлітків [53]. Благодійні виставки-ярмарки «Купи сувенір на близь перемогу» є короткостроковими культурними заходами благодійного характеру [5251]. Проєкт допомоги мешканцям прифронтових територій Донеччини (2022–2024) поєднував гуманітарний та соціально-реабілітаційний компоненти [54]. О. А. Ярошенко зазначає, що така диверсифікація форматів є характерною

рисою успішних громадських організацій, здатних адаптуватися до мінливих потреб громади [33].

Таблиця 1.2

Типологія соціокультурних проєктів (складено автором на основі [14; 16; 18; 22; 26; 33])

Критерій класифікації	**Типи проєктів**	**Джерело**
За цільовим спрямуванням	Освітні; культурні; соціально-реабілітаційні; просвітницькі; рекреаційні; благодійні	Карий О. І. [14, с. 34]; Романова Н. Ф. [26]
За масштабом	Локальні (рівень громади); регіональні; загальнонаціональні; міжнародні	Ярошенко А. О. [33]; Орлов В. Ф. [21]
За часом реалізації	Короткострокові (разові заходи); середньострокові (до одного року); довгострокові (понад рік)	Козубенко І. О. [15]; Сисоєва С. О. [27]
За організаційним форматом	Заходи (виставки, фестивалі, ярмарки); програми (серії пов’язаних заходів); інституції (постійні форми)	Петрова І. В. [22, с. 67]; Ковальчук О. С. [16, с. 134]
За джерелом фінансування	Грантові; благодійні; волонтерські (без фінансування); змішані (кілька джерел)	Лактіонова Г. Г. [18, с. 45]; Emerson J. [39]
За цільовою аудиторією	Для дітей; для молоді; для осіб похилого віку; для ВПО; для людей з особливими потребами	Харченко С. Я. [30, с. 89]; Капська А. Й. [13, с. 198]

Структура соціокультурного проєкту є трискладовою і включає аналітико-планову, комунікаційну та економічну частини, що унаочнено на рис. 1.3 [16, с. 134]. Аналітико-планова частина передбачає обґрунтування соціокультурної проблеми та визначення цільової аудиторії, фундаментальний етап, оскільки, за словами І. В. Цибуліної, некомерційний маркетинг розпочинається саме з точного визначення тих, кому адресується проєкт [31]. Комунікаційна частина охоплює всі канали взаємодії проєкту з аудиторією та донорами; фандрайзингова кампанія є обов’язковим елементом для

неприбуткових проєктів [18, с. 56]. Економічна частина забезпечує фінансову прозорість та доводить реалістичність бюджету проєкту [14, с. 67].

Специфіка соціокультурних проєктів волонтерських організацій полягає в тому, що їхня ефективність вимірюється передусім соціальним впливом, кількістю охоплених осіб, зміною їхнього стану та якості життя, рівнем задоволеності учасників [26; 33].

АНАЛІТИКО- ПЛАНОВА ЧАСТИНА	КОМУНІКАЦІЙНА ЧАСТИНА	ЕКОНОМІЧНА ЧАСТИНА
• Визначення проблеми • Цільова аудиторія • Місія та стратегія • Організаційна структура • Перелік послуг	• Рекламна підтримка • PR-акції • Фандрайзингова кампанія • Медіа-комунікації	• Оренда та комунальні • Технічне забезпечення • Фонд оплати праці • Витрати на рекламу • Прогноз доходів

Рис. 1.3 – Структура соціокультурного проєкту (складено автором на основі [14, с. 67; 16, с. 134; 18, с. 56])

Для оцінювання соціального впливу волонтерських проєктів у сучасній практиці застосовується методологія SROI (Social Return on Investment, соціальне повернення на інвестиції), що дозволяє виразити соціальні результати в грошовому еквіваленті [39]. Дж. Еммерсон наводить дані, згідно з якими соціально орієнтовані проєкти генерують у середньому від 3 до 8 доларів соціальної цінності на кожен вкладений долар [39].

Неформальна освіта є особливою категорією соціокультурних проєктів, що набуває дедалі більшого значення у контексті суспільних викликів сьогодення [27; 63]. С. О. Сисоєва визначає неформальну освіту як цілеспрямований освітній процес поза межами формальної системи, що здійснюється в інтересах учасників з метою задоволення їхніх навчальних потреб [27]. Проєкт ГО «Волонтерська Ліга» «Ти – Майбутнє» є прикладом неформальної освіти для дітей та молоді, що поєднує розвиваючі заняття, підготовку до складання НМТ та психологічну підтримку [53]. Відповідно до рекомендацій ЮНЕСКО, така діяльність є повноцінним освітнім процесом, що

доповнює формальну шкільну освіту та має особливу цінність у кризових ситуаціях [63].

Таким чином, соціокультурний проєкт є багатовимірним феноменом, що поєднує управлінські, культурологічні та соціальні виміри [16, с. 89]. Для волонтерських організацій він є не лише інструментом вирішення соціальних проблем, а й засобом самовираження організаційної місії та цінностей, способом мобілізації громадськості та залучення нових волонтерів [34, с. 45].

Висновки до розділу 1

У першому розділі здійснено теоретико-методологічне обґрунтування дослідження менеджменту волонтерських проєктів у соціокультурній діяльності. Отримані результати дозволяють зробити такі узагальнення. Волонтерство є складним соціокультурним феноменом, що поєднує правовий, соціологічний та культурологічний виміри. В Україні волонтерський рух пройшов п’ять якісних етапів розвитку, сягнувши безпрецедентного масштабу в умовах повномасштабної збройної агресії з 2022 р. Волонтерство виконує соціально-захисну, культурно-освітню, комунікативну, ідентифікаційну, терапевтичну та інноваційну функції, що визначає його значущість як об’єкта дослідження.

Менеджмент волонтерських проєктів є специфічною управлінською галуззю, методологічну основу якої складають системний, діяльнісний, структурно-функціональний та проєктний підходи. Специфіка управління волонтерськими організаціями зумовлена добровільним характером участі, некомерційною природою діяльності та залежністю від зовнішнього фінансування. Ключовими управлінськими функціями є планування, організація, рекрутинг і мотивація волонтерів, фандрайзинг та оцінювання результатів.

Соціокультурний проєкт є провідним інструментом реалізації місії волонтерських організацій. Його типологія охоплює освітні, культурні, соціально-реабілітаційні та просвітницькі проєкти різного масштабу та

тривалості. Структура проєкту включає аналітико-планову, комунікаційну та економічну складові. Ефективність соціокультурних проєктів вимірюється передусім соціальним впливом на цільову аудиторію.

Отримані теоретичні висновки є підґрунтям для аналізу практики діяльності ГО «Волонтерська Ліга» у другому розділі та розробки соціокультурного проєкту у третьому розділі роботи.

РОЗДІЛ ІІ. АНАЛІЗ СУЧАСНОГО СТАНУ ВОЛОНТЕРСТВА В УКРАЇНІ ТА ДІЯЛЬНІСТЬ ГО «ВОЛОНТЕРСЬКА ЛІГА»

2.1. Загальний стан та тенденції розвитку волонтерської діяльності в Україні

Повномасштабна збройна агресія російської федерації проти України суттєво трансформувала сферу благодійної та громадської діяльності, спричинивши стрімке зростання кількості відповідних організацій. У сучасних умовах щоденно реєструються нові суб’єкти господарювання у вигляді благодійних фондів, громадських об’єднань і волонтерських ініціатив. За офіційними даними, починаючи з 24 лютого 2022 року було створено 8272 благодійні організації та відкрито 4824 громадські організації станом на 24 липня 2023 року [66], що свідчить про безпрецедентну динаміку розвитку цього сектору.

Діяльність благодійних структур відіграє вагому роль у зміцненні соціальної єдності та розвитку українського суспільства, водночас сприяючи наближенню до європейських цінностей солідарності та взаємодопомоги. Населення України демонструє високий рівень залученості до благодійних ініціатив, активно здійснюючи фінансову підтримку та беручи участь у волонтерських проєктах. Така поведінка відображає посилення громадянської свідомості та прагнення до соціально значущих змін у країні.

Сучасні тенденції свідчать про розширення напрямів волонтерської діяльності, зростання кількості громадських ініціатив і підвищення рівня громадянської активності населення. Значного поширення набули цифрові платформи та соціальні мережі, які забезпечують швидку координацію збору коштів, гуманітарної допомоги й організації благодійних проєктів.

Водночас розвиток волонтерської діяльності супроводжується поступовою професіоналізацією волонтерського сектору та посиленням співпраці між громадськими організаціями, бізнесом і державними структурами.

Волонтерські організації дедалі частіше впроваджують сучасні методи управління, фінансової звітності та стратегічного планування, що підвищує ефективність їх роботи.

Однією з важливих тенденцій є залучення молоді до волонтерських ініціатив, формування культури соціальної відповідальності та поширення корпоративного волонтерства серед підприємств. Разом із цим зберігаються проблеми нестабільного фінансування, емоційного виснаження волонтерів і потреби у вдосконаленні нормативно-правового забезпечення волонтерської діяльності в Україні.

Згідно з результатами дослідження Gradus Research Plus, проведеного у 2023 році серед громадян України віком від 18 до 60 років за участі понад тисячі респондентів, було зафіксовано високий рівень залученості населення до благодійної та волонтерської діяльності [56]. Отримані дані також підтверджують суттєве зростання участі громадян у допомозі суспільству, збройним силам та гуманітарних ініціативах, що відображає зміни у соціальній поведінці населення в умовах війни.

Результати спеціального дослідження для Social Camp 2023 свідчать, що наприкінці 2023 року кількість осіб, залучених до волонтерської та благодійної допомоги, зросла приблизно удвічі порівняно із серединою 2022 року, коли повномасштабна війна тривала лише кілька місяців (рис. 2.1).

Водночас частка громадян, які не виявляють бажання брати участь у допомозі країні та фронту, зменшилася до 8% у 2023 році проти 14% у 2022 році, що свідчить про посилення суспільної згуртованості та зростання рівня соціальної відповідальності

Серед респондентів 53% зазначили, що надають благодійну допомогу самостійно, 49% переважно здійснюють підтримку через родичів, друзів або знайомих, 39% долучаються до волонтерських організацій, тоді як лише 30% взаємодіють із благодійними фондами [60].

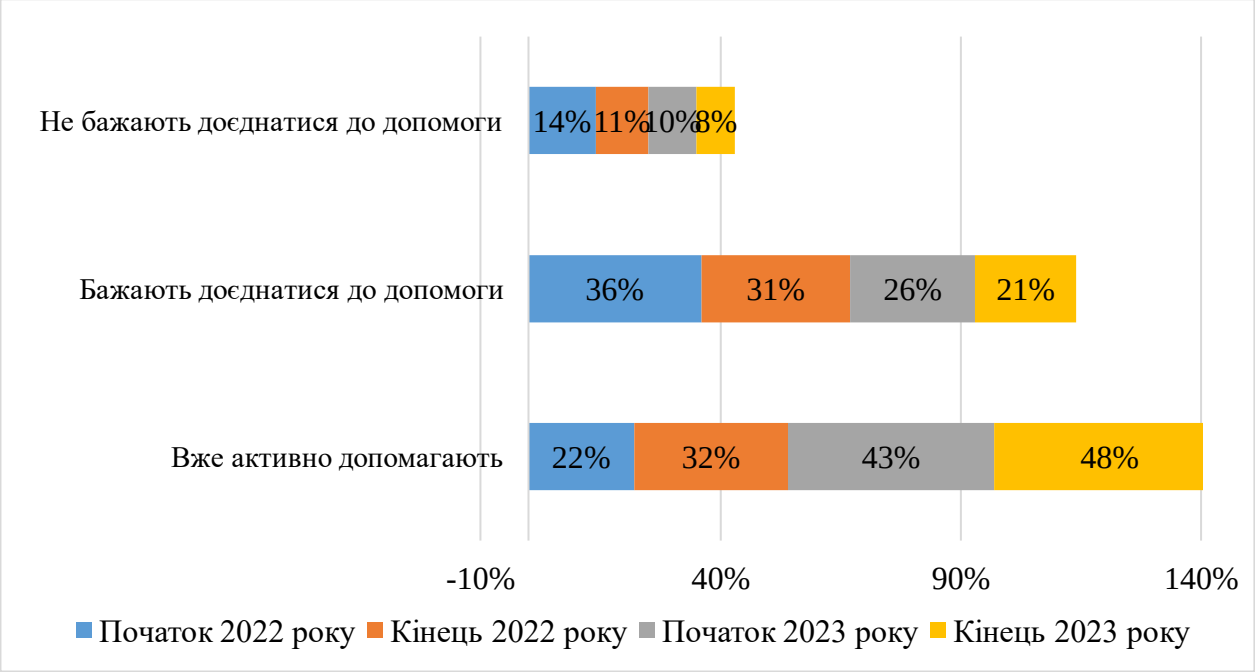

Рис. 2.1 –Результати опитування щодо залучення громадян до допомоги суспільству (складено за [56])

Таким чином, найменший рівень залучення громадян фіксується саме через інституційні благодійні структури, що свідчить про обмежену роль фондів у безпосередньому каналі надання допомоги (рис. 2.2).

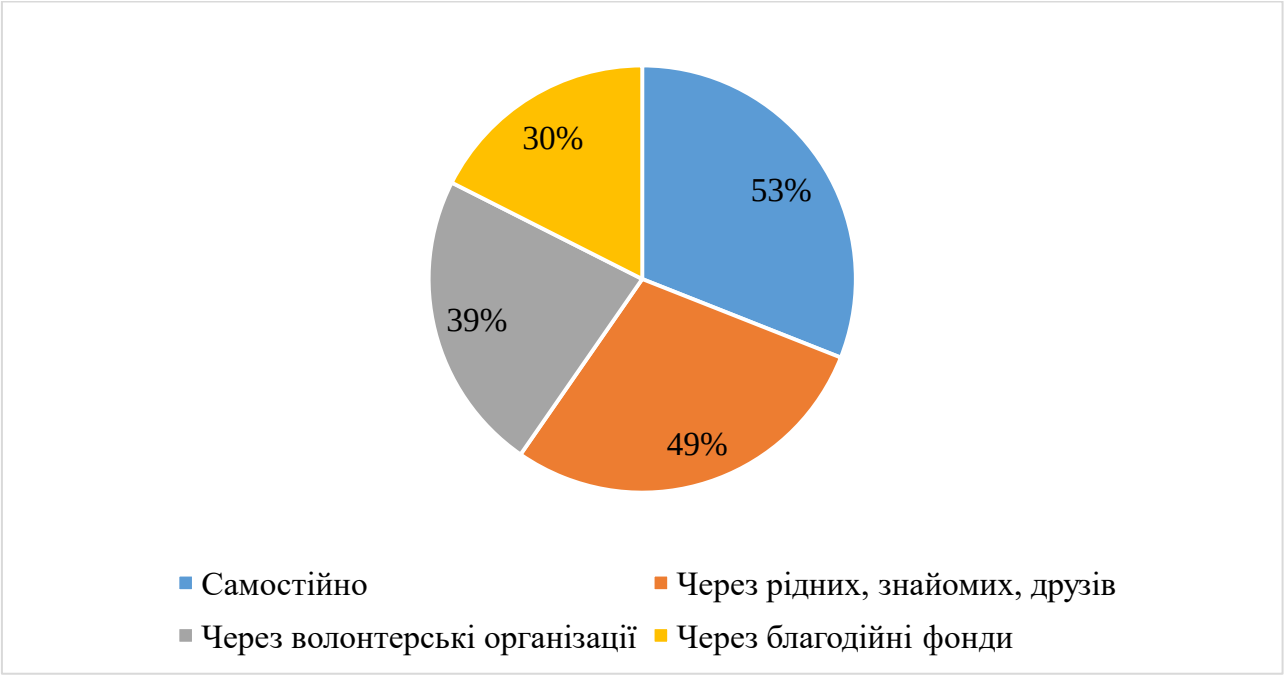

Рис. 2.2. – Спосіб долучення громадян до надання допомоги суспільству (складено за [56])

Отримані результати можуть пояснюватися низкою чинників. Зокрема, ймовірною є недостатня поінформованість населення щодо діяльності існуючих благодійних фондів, їхніх можливостей та механізмів участі.

Окремим фактором виступає наявність недовіри або стереотипних уявлень щодо ефективності використання зібраних коштів і реальної результативності їх діяльності.

Крім того, частина громадян може вважати, що надання допомоги безпосередньо або через особисті соціальні зв'язки є більш прозорим і контрольованим способом підтримки. Також слід враховувати, що взаємодія з благодійними фондами інколи супроводжується формалізованими процедурами, які сприймаються як складні або незручні для потенційних донорів.

З метою підвищення рівня залученості населення через благодійні фонди доцільним є посилення інформаційно-комунікаційної роботи щодо їхньої діяльності, забезпечення більшої прозорості фінансової звітності та результативності реалізованих програм, а також спрощення процедур звернення за допомогою. Реалізація таких заходів сприятиме формуванню довіри з боку суспільства та підвищенню ефективності взаємодії між благодійниками й організаціями.

Після 2014 року волонтерський рух в Україні трансформувався у важливий механізм неконвенційної політичної участі, що передбачає добровільне залучення громадян до суспільно значущої діяльності, підтримки державних реформ та протидії зовнішній агресії. Волонтерська активність стала одним із ключових інструментів громадянської мобілізації та суттєво посилила роль громадянського суспільства у забезпеченні суспільної стабільності й національної безпеки.

Одночасно рівень розвитку волонтерства значною мірою визначається соціально-політичним станом держави, потребою збереження територіальної цілісності та підтримання національної незалежності. За умов демократичного врядування і свободи громадянської участі волонтерські ініціативи отримують

ширші можливості для інституціоналізації, доступу до фінансових ресурсів та формування партнерських відносин із державними структурами.

Волонтерська діяльність переважно активізується у періоди кризових явищ і соціальних потрясінь, оскільки саме такі умови формують суспільний попит на різні види допомоги та визначають пріоритетність окремих ініціатив. У ситуації загрози втрати національної ідентичності українське суспільство продемонструвало високий рівень консолідації, громадянської відповідальності та відданості спільним цінностям.

Це підтверджується як зростанням кількості офіційно зареєстрованих волонтерів у критичні для країни періоди, так і підвищенням рівня суспільної підтримки громадських організацій та добровольчих об’єднань. Крім того, посилення волонтерського руху часто корелює зі зниженням довіри до державних інституцій, оскільки громадяни змушені самостійно забезпечувати виконання тих соціальних функцій, які недостатньо ефективно реалізуються державою.

Високий рівень суспільної підтримки волонтерського сектору підтверджується результатами соціологічних досліджень. Зокрема, «за результатами опитування громадської думки «Омнібус», проведеного Київським міжнародним інститутом соціології у грудні 2015 р., найбільший баланс довіри серед усіх соціальних, політичних та правових інститутів мали саме волонтери, оскільки їм довіряли 57,6% населення, а не довіряли 13,5%» [63].

Відповідно до результатів соціологічного дослідження, проведеного соціологічною службою Центру Разумкова у період з 20 по 26 вересня 2024 року, рівень довіри населення до волонтерів становив 80%. При цьому серед державних і суспільних інституцій найвищий рівень суспільної підтримки отримали Збройні Сили України, яким довіряли 91,5% респондентів.

Натомість переважна частина опитаних висловила недовіру до Верховної Ради України, державного апарату, політичних партій та Уряду України. Зокрема, рівень недовіри до Верховної Ради України становив 78,5%, до

чиновників – 77%, до політичних партій – 73,5%, а до Уряду України – 72,5% [59]. Такі показники свідчать про суттєве посилення ролі волонтерського сектору як альтернативного механізму суспільного реагування, насамперед у сферах оборонної та гуманітарної підтримки.

Поштовхом до масштабної самоорганізації українського суспільства стала Революція Гідності, після якої волонтерський рух почав активно інституціоналізуватися. Із початком воєнних дій на сході України у 2014 році сформувалася перша потужна хвиля волонтерських ініціатив, яка охоплювала як невеликі громадські об'єднання, так і масштабні благодійні фонди, серед яких «Повернись живим», «Народний тил» та «Армія SOS». За результатами дослідження Фонду Демократичні ініціативи імені Ілька Кучеріва встановлено, що «до 2015 року кількість активних волонтерських груп зросла більш ніж удвічі порівняно з 2012 роком» [60].

Подальшим фактором активізації волонтерської діяльності стала пандемія COVID-19, яка спричинила інтенсивний розвиток медичних, гуманітарних та цифрових ініціатив, спрямованих на підтримку населення в умовах карантинних обмежень.

Найбільшого масштабу розвиток волонтерського руху набув після початку повномасштабного російського вторгнення у лютому 2022 року. За інформацією Державної податкової служби та аналітичних матеріалів Опендатабот, у січні 2022 року в Україні було офіційно зареєстровано лише 310 волонтерів, однак протягом того ж року їх кількість збільшилася на 2383 особи. Загалом «від початку повномасштабної війни до кінця 2024 року кількість офіційних волонтерів зросла у 21 раз» [62].

Станом на кінець 2024 року чисельність зареєстрованих волонтерів досягла 10454 осіб, що приблизно у 1,5 раза перевищує показник початку року. Хоча темпи приросту поступово сповільнилися, це супроводжувалося процесами стабілізації діяльності, спеціалізації функцій та професіоналізації волонтерських структур. Таким чином, сучасна динаміка розвитку волонтерського сектору в Україні має циклічний і реактивний характер,

безпосередньо пов’язаний із суспільними кризами та національними викликами, а сам волонтерський рух переходить до етапу стійкого інституційного розвитку.

2.2. Аналіз цільової аудиторії волонтерських ініціатив та соціальних потреб громади

Діяльність волонтерських організацій характеризується високим рівнем професійності та відповідальності, що є ключовою передумовою їхньої стабільної роботи. Особливе значення має забезпечення раціонального та цільового використання добровільних внесків, адже саме ефективність їх спрямування визначає рівень суспільної довіри до таких інституцій. Для оцінювання результативності діяльності благодійних організацій застосовується система чітко визначених критеріїв, що дозволяє забезпечувати контроль і підзвітність.

Важливим елементом функціонування волонтерських організацій є процес акумулювання фінансових ресурсів, який реалізується через різноманітні механізми (табл. 2.1).

До них належать добровільні пожертви фізичних і юридичних осіб, проведення благодійних заходів, таких як концерти, ярмарки та виставкові події, а також партнерська взаємодія з бізнес-сектором. Крім того, застосовуються інші інструменти фандрейзингу, спрямовані на розширення джерел фінансування та підвищення стабільності ресурсного забезпечення діяльності фондів.

Результати аналізу свідчать, що фінансові ресурси волонтерських організацій мають багатовекторний характер використання та спрямовуються на вирішення широкого спектра соціально значущих проблем. Найбільш пріоритетним напрямом залишається підтримка Збройних Сил України, що зумовлено умовами воєнного стану та необхідністю зміцнення обороноздатності держави. Це формує базову місію значної частини благодійних ініціатив у сучасних умовах [61].

Таблиця 2.1

Основні напрями використання фінансових ресурсів волонтерських організаційта їх зміст [61]

Напрям використання коштів	Зміст діяльності	Конкретні заходи та приклади реалізації
Підтримка Збройних Сил України	Забезпечення обороноздатності та матеріально-технічної підтримки армії	Закупівля дронів, бронежилетів, транспорту, медичних засобів, техніки та спеціального обладнання
Допомога постраждалим регіонам	Відновлення територій, що зазнали руйнувань через війну або надзвичайні ситуації	Відбудова інфраструктури, постачання продуктів харчування, засобів гігієни, психологічна допомога населенню
Медична допомога дітям	Забезпечення лікування та медичного супроводу дітей	Фінансування операцій, закупівля обладнання, організація реабілітаційних програм
Освітня підтримка	Розвиток інтелектуального та освітнього потенціалу молоді	Гранти для навчання, майстер-класи, тренінги, стипендіальні програми
Культурно-спортивні ініціативи	Розвиток творчості та фізичної активності серед населення	Проведення фестивалів, концертів, виставок, спортивних змагань та гуртків
Екологічні проєкти	Захист довкілля та формування екологічної свідомості	Озеленення територій, очищення водойм, екологічні акції та просвітницькі заходи
Підтримка осіб з інвалідністю	Соціальна інтеграція та підвищення якості життя людей з обмеженими можливостями	Створення робочих місць, доступ до освіти, реабілітаційні програми
Розвиток підприємництва та інновацій	Підтримка економічної активності та інноваційних проєктів	Гранти для стартапів, консультації, менторство, бізнес-інкубатори
Допомога бездомним	Забезпечення базових життєвих потреб соціально незахищених осіб	Притулки, харчування, медична та психологічна допомога
Захист тварин	Опіка над безпритульними тваринами та їх лікування	Створення притулків, стерилізація, ветеринарна допомога, адопція
Соціальна адаптація вразливих груп	Реінтеграція осіб, що опинилися у складних життєвих обставинах	Підтримка сиріт, жертв насильства, програми соціальної адаптації

Цільова аудиторія волонтерських ініціатив в Україні є досить різноманітною і формується під впливом соціально-економічних та воєнних

факторів. У сучасних умовах основними отримувачами волонтерської допомоги виступають військовослужбовці, внутрішньо переміщені особи, малозабезпечені сім'ї, люди похилого віку та особи з інвалідністю. Окрему групу становлять мешканці прифронтових територій, які мають обмежений доступ до базових послуг і потребують постійної гуманітарної підтримки. Важливу роль також відіграють медичні заклади та освітні установи, які отримують допомогу у вигляді обладнання, медикаментів і ресурсів для забезпечення безперервного функціонування.

Соціальні потреби громади значно змінилися під впливом війни та економічної нестабільності. Якщо раніше акцент робився переважно на розвитку інфраструктури та соціальних послуг, то сьогодні пріоритетними є базові потреби безпеки, житла, харчування та медичного забезпечення. Зросла потреба у психологічній підтримці населення, оскільки значна частина громадян переживає наслідки стресу, втрат і вимушеного переселення. Також актуальними залишаються питання працевлаштування, перекваліфікації та соціальної адаптації людей, які втратили роботу або змушені були змінити місце проживання.

Волонтерські ініціативи дедалі більше орієнтуються на адресність допомоги, що дозволяє більш ефективно задовольняти потреби конкретних соціальних груп. Це передбачає детальне вивчення запитів громади, формування баз даних отримувачів допомоги та використання цифрових інструментів для координації ресурсів. Такий підхід сприяє зменшенню дублювання допомоги та підвищенню ефективності використання волонтерських ресурсів. Окрім того, зростає значення партнерства між волонтерськими організаціями та місцевими органами влади для більш точного визначення пріоритетів підтримки.

Важливою тенденцією є посилення ролі громад як активних учасників формування соціальних потреб, а не лише пасивних отримувачів допомоги. Люди дедалі частіше самі ініціюють волонтерські проєкти, що дозволяє оперативно реагувати на локальні проблеми. Це сприяє формуванню

горизонтальних зв’язків у суспільстві та розвитку культури взаємодопомоги. Таким чином, волонтерський рух стає важливим елементом соціальної стабільності та згуртованості громад.

Важливе місце у структурі витрат займає відновлення постраждалих регіонів та забезпечення базових потреб населення. Такі заходи охоплюють як матеріальну допомогу, так і психологічну підтримку, що дозволяє комплексно реагувати на наслідки кризових ситуацій. Це свідчить про соціальну орієнтацію благодійної діяльності та її значний вплив на стабілізацію суспільного середовища.

Окрему роль відіграють напрями, пов’язані з розвитком людського капіталу, зокрема освіта, медицина та підтримка молоді. Інвестиції у ці сфери сприяють формуванню довгострокового потенціалу суспільства, оскільки забезпечують розвиток компетенцій, покращення здоров’я та розкриття талантів. Таким чином, благодійні фонди виконують не лише соціальну, а й стратегічну функцію [60].

Не менш важливими є екологічні, культурні та інноваційні ініціативи, які формують якість життя та сприяють сталому розвитку. Вони забезпечують баланс між поточними потребами суспільства і перспективними завданнями модернізації. Це дозволяє розглядати благодійні фонди як багатофункціональний інструмент соціально-економічного розвитку.

У цілому результати свідчать, що благодійні фонди виступають важливим елементом суспільної системи перерозподілу ресурсів, забезпечуючи підтримку як у кризових, так і в стратегічно важливих напрямах розвитку. Їхня діяльність сприяє зміцненню соціальної згуртованості, підвищенню рівня взаємодопомоги та формуванню стійкої моделі суспільного розвитку.

Таким чином, на практиці, благодійні фонди надають підтримку тим, хто опинився у складному становищі, і створюють можливості для кожного впливати на загальний процес поліпшення добробуту суспільства.

За результатами отриманих даних від Gradus Research благодійні внески та донати від громадян України спрямовувалися на різні напрямки (рис. 2.3).

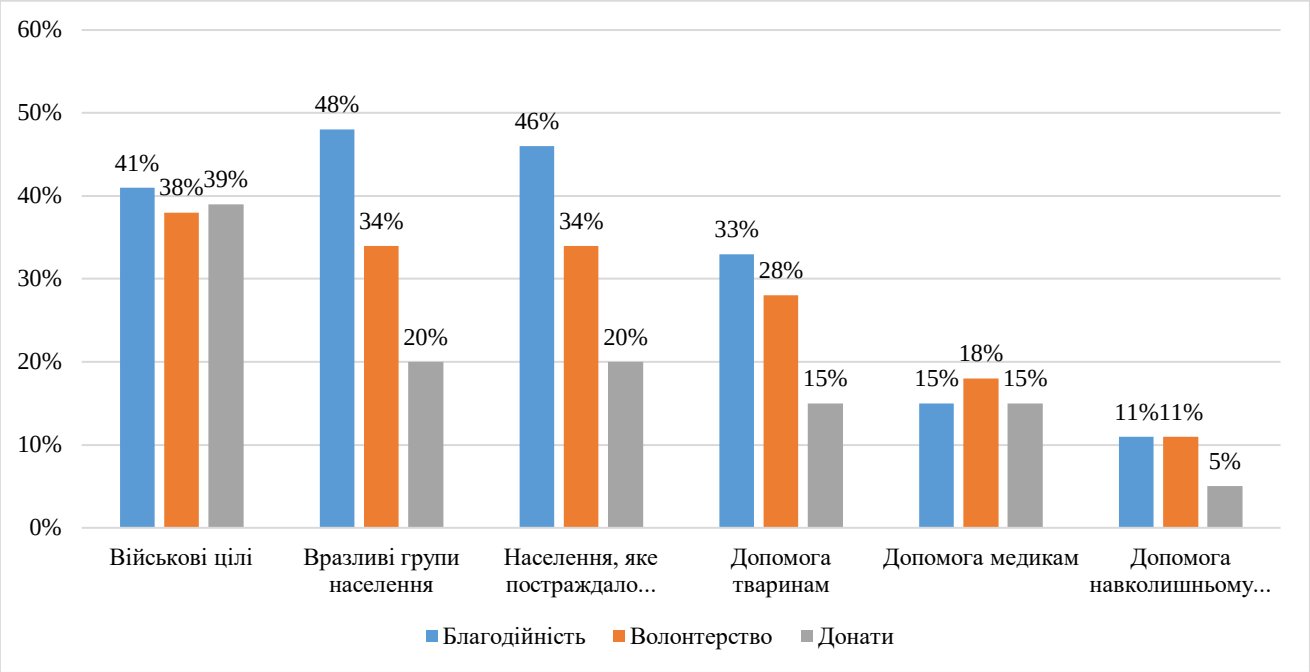

Рис. 2.3 – Спрямованість благодійної допомоги від населення (складено за [56])

Найбільший обсяг волонтерської підтримки та благодійних внесків спрямовується на забезпечення потреб оборонного сектору. Така тенденція свідчить про високий рівень довіри громадян до Збройних Сил України та усвідомлення пріоритетності їхньої підтримки в умовах воєнного стану. Водночас у структурі благодійної діяльності суттєво домінує гуманітарний напрям, який охоплює допомогу вразливим категоріям населення та громадянам, що безпосередньо постраждали внаслідок бойових дій. Окремо варто відзначити зростаючу увагу до ініціатив, спрямованих на підтримку тварин, діяльність яких орієнтована на поліпшення умов їх утримання, запобігання жорстокому поводженню та збереження довкілля.

2.3. Характеристика діяльності ГО «Волонтерська Ліга» у сфері волонтерських проєктів

Діяльність Громадської організації «Волонтерська Ліга» доцільно розглядати як елемент інституційної волонтерської економіки, що поєднує механізми мобілізації приватних ресурсів, грантового фінансування та

благодійних внесків домогосподарств і бізнесу. Формування організації відбувалося поступово з 2017 року, коли основна діяльність була зосереджена на неформальному перерозподілі фінансових ресурсів для підтримки онкохворих дітей, що фактично відповідало моделі соціального перерозподілу доходів через громадський сектор. У цей період організація функціонувала без юридичного оформлення, що знижувало адміністративні витрати, але обмежувало доступ до грантового капіталу та партнерських програм [52; 53].

З 2020 року відбулася структурна диверсифікація діяльності, що є типовою ознакою адаптації неприбуткових організацій до змін у попиті на соціальні послуги. Перехід до напрямку допомоги безпритульним тваринам у межах ініціативи «Лапки, носики, хвости» фактично сформував новий операційний сегмент із власною логікою витрат та результативності. У цьому напрямі здійснювалися ветеринарні послуги, стерилізація та подальше працевлаштування тварин у домогосподарства, що можна розглядати як соціально орієнтовану модель зниження зовнішніх негативних ефектів урбанізації. Сукупний результат у понад 200 прилаштованих тварин свідчить про високу ефективність використання ресурсів у розрахунку на одиницю соціального ефекту [57].

Інституційний розвиток організації супроводжувався підвищенням рівня організаційного капіталу через навчання персоналу, участь у тренінгах та формування компетенцій у сфері грантового менеджменту. Це забезпечило перехід від ситуативної волонтерської діяльності до проєктно-орієнтованої моделі управління, яка базується на плануванні, бюджетуванні та залученні зовнішнього фінансування. Важливим фактором стало формування ядра волонтерів чисельністю понад 430 осіб, що створило ефект масштабування людського капіталу без пропорційного зростання постійних адміністративних витрат.

Після 24 лютого 2022 року діяльність організації набула ознак кризового соціального підприємництва, де головним економічним ресурсом стала швидкість мобілізації допомоги. Операційна модель була переорієнтована на

забезпечення військових та територіальної оборони, що вимагало швидкого перерозподілу потоків ресурсів у натуральній та фінансовій формах. Створення штабів, логістичних точок і системи збору благодійної допомоги фактично сформувало паралельну інфраструктуру постачання гуманітарних благ, яка функціонувала поряд із державними каналами, знижуючи транзакційні витрати доступу до допомоги [57].

Діяльність ГО «Волонтерська Ліга» у волонтерському секторі формується як система соціально-економічного перерозподілу ресурсів, де ключовим джерелом фінансування виступають добровільні благодійні внески фізичних та юридичних осіб.

Організація функціонує в моделі некомерційного ресурсного менеджменту, де залучені кошти трансформуються у матеріальні та нематеріальні блага для цільових груп – насамперед військових, дітей та вразливих категорій населення.

Економічна модель діяльності організації характеризується високою залежністю від донорських внесків та зниженням частки приватних благодійних платежів у структурі фінансування, що є загальною тенденцією для волонтерського сектору в умовах затяжної війни. Водночас перехід до грантового фінансування дозволив частково стабілізувати грошові потоки та забезпечити передбачуваність витрат на реалізацію проєктів, зокрема у сфері підтримки внутрішньо переміщених осіб.

Ефективність використання ресурсів підтверджується значними обсягами залученої допомоги, зокрема понад 1,5 млн грн акумульованих коштів та понад 200 тонн переданих матеріальних ресурсів (табл. 2.2).

З економічної точки зору діяльність організації має ознаки соціального інвестування, оскільки спрямована на підтримку людського капіталу через забезпечення базових потреб, психологічної стабільності та освітнього розвитку. Зокрема, проєкти на кшталт «Ти – майбутнє» формують довгостроковий ефект підвищення якості людського потенціалу, що в перспективі зменшує соціальні витрати держави.

Таблиця 2.2

Основні напрями економічної та соціальної діяльності ГО «Волонтерська Ліга» [52; 53]

Напрям діяльності	**Економічний зміст**	**Ресурси залучення**	**Результат / ефект**
Підтримка ЗСУ та оборонних підрозділів	Перерозподіл приватних фінансових ресурсів у матеріально-технічне забезпечення армії	Донати, гуманітарні внески, логістичні партнери	Забезпечення теплом, медикаментами, спорядженням
Гуманітарна допомога	Забезпечення базових потреб населення в умовах війни	Благодійні кошти, матеріальні пожертви	Підвищення рівня виживання та соціальної стабільності
Логістика та доставка допомоги	Оптимізація ланцюгів постачання гуманітарних вантажів	Партнерство з логістичними компаніями	Швидке та ефективне доставлення ресурсів
Соціальна комунікація та фандрейзинг	Формування фінансових потоків через цифрові платформи	Онлайн-збори, реклама, соціальні мережі	Стабільне залучення фінансування та підтримки донорів
Освітні волонтерські проєкти («Ти – майбутнє»)	Інвестиції у людський капітал через неформальну освіту	Благодійне фінансування, партнерські організації	Розвиток дітей, компенсація освітніх втрат

Важливим напрямом є ресурсне забезпечення оборонного сектору, де волонтерська діяльність виконує функцію додаткового постачальника матеріально-технічних ресурсів. Закупівля та передача буржуйок, медикаментів, теплих речей, засобів маскування та гігієни фактично компенсує дефіцит державного та ринкового забезпечення, виконуючи функцію оперативного логістичного розподілу.

Фінансова модель організації базується на принципі цільового використання коштів, де кожна гривня має конкретне функціональне призначення, що дозволяє мінімізувати трансакційні втрати, забезпечити прозорість руху ресурсів та підвищити довіру донорів, що є критичним фактором сталості волонтерських проєктів.

Висновки до розділу 2

У другому розділі було проаналізовано сучасний стан волонтерської діяльності в Україні та досліджено особливості функціонування ГО Волонтерська Ліга в умовах воєнного часу. Встановлено, що після початку повномасштабної війни відбулося суттєве зростання кількості волонтерських та благодійних організацій, зокрема станом на липень 2023 року було зареєстровано 8272 благодійні організації та 4824 громадські організації. Результати соціологічних досліджень підтвердили високий рівень довіри населення до волонтерського сектору, який у 2024 році досяг 80%, що свідчить про вагому роль громадських ініціатив у системі соціальної підтримки та гуманітарного забезпечення населення.

Проведений аналіз показав, що сучасна волонтерська діяльність в Україні характеризується високим рівнем диверсифікації напрямів використання ресурсів. Основна частина благодійної допомоги спрямовується на підтримку Збройних Сил України, гуманітарне забезпечення населення, медичну допомогу дітям, освітні та психологічні ініціативи. Дослідження діяльності ГО Волонтерська Ліга дозволило визначити, що організація функціонує як багатофункціональна система соціального перерозподілу ресурсів із використанням механізмів грантового фінансування, донатів та партнерських програм.

Організація пройшла етап трансформації від неформальної волонтерської ініціативи до професійної проєктно-орієнтованої структури. Ефективність діяльності підтверджується масштабами реалізованої допомоги, зокрема акумулюванням понад 1,5 млн грн фінансових ресурсів, передачею понад 200 тонн гуманітарної допомоги та формуванням волонтерської мережі чисельністю понад 430 осіб. Значна увага приділяється підтримці дітей, внутрішньо переміщених осіб та сімей у складних життєвих обставинах через реалізацію освітніх і психосоціальних проєктів.

Результати аналізу свідчать, що діяльність ГО Волонтерська Ліга має ознаки соціального інвестування, оскільки спрямована на формування довгострокового соціального ефекту через підтримку людського капіталу, психологічної стабільності та освітнього розвитку дітей і молоді. Організація забезпечує ефективне використання ресурсів завдяки прозорій системі фінансового менеджменту, партнерській взаємодії та мінімізації трансакційних витрат, що дозволяє розглядати волонтерську діяльність не лише як інструмент кризового реагування, а і як важливий елемент соціально-економічної стабілізації та розвитку українського суспільства.

РОЗДІЛ ІІІ. РОЗРОБКА ТА УПРАВЛІННЯ ВОЛОНТЕРСЬКИМ ПРОЄКТОМ У МЕЖАХ ДІЯЛЬНОСТІ ГО «ВОЛОНТЕРСЬКА ЛІГА»

3.1. Концепція та опис волонтерського проєкту

Концепція волонтерського проєкту ґрунтується на комплексному підході до подолання освітніх втрат і психологічних наслідків війни серед дітей із вразливих категорій у постраждалих та недофінансованих громадах України. Основна ідея полягає у створенні безпечного, стабільного та підтримувального середовища, де діти зможуть одночасно отримувати психологічну допомогу та неформальну освіту. Проєкт орієнтований на довгострокову роботу протягом 24 місяців, що дозволяє не лише забезпечити оперативну підтримку, а й сформувати стійкі позитивні зміни в розвитку дітей [Додаток А].

Реалізація проєкту передбачає функціонування двох центрів у місті Полтава Полтавської області та місті Берестин Харківської області (табл. 3.1).

Вибір цих локацій обумовлений високою концентрацією внутрішньо переміщених осіб, дітей із сімей у складних життєвих обставинах та обмеженим доступом до якісних освітніх і психологічних послуг. Таким чином, проєкт спрямований на вирівнювання регіональних дисбалансів у доступі до соціальних сервісів для дітей, які найбільше постраждали від війни.

Цільовою аудиторією є діти віком від 3 до 18 років із різних вразливих соціальних категорій, зокрема внутрішньо переміщені особи, діти військовослужбовців, діти з малозабезпечених і багатодітних сімей, а також діти, які втратили належні умови для навчання та розвитку через наслідки війни. Окрему роль у проєкті відіграють непрямі бенефіціари, якими є батьки та опікуни, оскільки їх залучення сприяє стабілізації сімейного середовища та підвищенню ефективності підтримки дитини (табл. 3.2).

Основною метою проєкту є забезпечення психосоціальної підтримки, компенсація освітніх втрат та розвиток соціальних навичок дітей (табл. 3.3). Це реалізується через індивідуальні та групові заняття, психологічний супровід, арттерапію, тренінги з розвитку емоційної стійкості та соціальної адаптації, а

також освітні активності, спрямовані на підготовку до школи та навчальних іспитів. Такий комплексний підхід дозволяє одночасно працювати з когнітивним, емоційним і соціальним розвитком дитини.

Таблиця 3.1

Структура та ключові елементи волонтерського проєкту [Додаток А]

Компонент проєкту	**Зміст**	**Ключові характеристики**
Назва проєкту	Психологічна підтримка та компенсація освітніх втрат для дітей із вразливих категорій у важкодоступних та недофінансованих громадах України	Орієнтація на дітей, які постраждали внаслідок війни
Тривалість	24 місяці	1 червня 2025 – 31 травня 2027
Географія реалізації	м. Полтава, Полтавська область; м. Берестин, Харківська область	Центральний та східний регіони України
Основна проблема	Освітні втрати та психологічні травми дітей через війну	Руйнування шкіл, ВПО, стрес, соціальна ізоляція
Цільова аудиторія	Діти 3–18 років із вразливих категорій	ВПО, малозабезпечені, діти військових, сироти
Загальна мета	Психологічна підтримка та компенсація освітніх втрат	Формування безпечного середовища розвитку
Основні напрями роботи	Психологічна допомога, неформальна освіта, соціальний розвиток	Арттерапія, навчання, тренінги, дозвілля
Формат реалізації	Два Центри підтримки дітей	Полтава та Берестин
Ключові партнери	БФ «Карітас Полтава», ГО «Волонтерська ліга», БО «Брайт Кідз»	Волонтерські та благодійні організації
Планові заходи	Індивідуальні та групові заняття, арттерапія, ігрові активності	Освітня та психологічна підтримка
Кадрове забезпечення	Менеджер, психолог, педагог, арттерапевт	Часткова зайнятість у двох центрах
Очікувані результати	Охоплення 1200 дітей	Покращення емоційного стану та навчальних результатів
Соціальний ефект	Підвищення стійкості дітей до стресу	Зниження ризику ПТСР та ізоляції
Освітній ефект	Компенсація освітніх втрат	Підготовка до школи та НМТ
Документаційне забезпечення	Форми заяв, звітів, списків, правил	Системний моніторинг реалізації
Тип впливу	Психосоціальний та освітній	Комплексна підтримка розвитку дитини

Важливою складовою проєкту є організація стабільного освітнього процесу, який включає допомогу з навчанням, підготовку до школи та НМТ, проведення неформальних занять і розвиток творчих здібностей.

Таблиця 3.2

Цільова аудиторія проєкту [Додаток А]

Рівень користувачів	**Категорія**	**Соціально-економічна характеристика**	**Потреби в межах проєкту**
Прямі користувачі	Діти 3–18 років із сімей у складних життєвих обставинах	Високий рівень соціальної вразливості, обмежений доступ до освітніх та психологічних послуг	Психологічна підтримка, компенсація освітніх втрат
Прямі користувачі	Діти з малозабезпечених, багатодітних сімей, неповних сімей, сімей з інвалідністю	Обмежені фінансові ресурси домогосподарств, підвищене навантаження на дітей	Освітня підтримка, соціалізація, розвиток навичок
Прямі користувачі	Діти ВПО	Висока мобільність, ризик освітніх втрат, психологічна нестабільність	Адаптація, стабілізація емоційного стану, навчальна підтримка
Прямі користувачі	Діти з сімей військовослужбовців та УБД	Психоемоційне навантаження, нестабільність сімейного середовища	Психологічна підтримка, розвиток стійкості
Прямі користувачі	Діти із сімей, постраждалих від війни	Підвищений рівень травматизації, соціальна дезадаптація	Психосоціальна реабілітація, безпечне середовище
Прямі користувачі	Діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування	Повна або часткова відсутність сімейної підтримки	Комплексна підтримка розвитку та адаптації
Непрямі користувачі	Батьки, опікуни, члени родин	Соціально-економічний тиск, потреба у підтримці виховання	Інформаційна, консультаційна підтримка

Додатково впроваджуються групові активності, спрямовані на формування базових життєвих навичок, таких як комунікація, самодисципліна та соціальна взаємодія. Це сприяє поступовому поверненню дітей до повноцінного освітнього середовища та зменшенню наслідків перерв у навчанні.

Таблиця 2.5

Цілі та завдання проєкту [Додаток А]

Рівень	**Стратегічна ціль**	**Операційні завдання**	**Очікуваний результат**
Соціально-психологічний блок	Надання якісної психосоціальної підтримки	Створення безпечного середовища для дітей; проведення індивідуальних і групових консультацій	Зниження рівня тривожності та психологічної напруги
Освітній блок	Компенсація освітніх втрат	Проведення неформальних занять; підготовка до школи та НМТ; освітній супровід	Підвищення рівня навчальних досягнень дітей
Розвитковий блок	Формування соціальних навичок і мотивації	Тренінги з комунікації та лідерства; розвиткові заняття	Підвищення соціальної адаптації та впевненості
Доступ до освіти	Розширення доступу до навчання	Запуск офлайн та онлайн форматів занять	Зменшення освітніх втрат у важкодоступних громадах
Підготовка до школи	Адаптація до шкільного середовища	Підготовчі програми для дітей дошкільного та шкільного віку	Полегшена інтеграція в освітній процес
Соціальна інтеграція	Покращення взаємодії дітей у групі	Воркшопи, арттерапія, творчі майстерні	Формування навичок взаємодії та підтримки
Психоемоційна стабілізація	Зміцнення психологічної стійкості	Арттерапевтичні заходи, групова робота	Зменшення наслідків стресу та травматизації

Особливу увагу в проєкті приділено психологічній підтримці дітей, які зазнали травматичного досвіду внаслідок війни. Робота психологів, арттерапевтів і педагогів спрямована на зниження рівня тривожності, подолання стресу та профілактику довготривалих психологічних розладів, зокрема ПТСР. Створення безпечного простору дозволяє дітям відновлювати емоційну рівновагу, формувати відчуття стабільності та довіри до соціального середовища.

Очікується, що протягом 24 місяців реалізації проєкту щонайменше 1200 дітей отримають комплексну психосоціальну та освітню підтримку. Результатом стане покращення їхнього емоційного стану, підвищення рівня навчальних досягнень і формування базових соціальних навичок. У

довгостроковій перспективі проєкт сприятиме зміцненню людського потенціалу громад, зменшенню освітніх втрат та підвищенню стійкості дітей до соціальних і психологічних викликів.

Структура цільової аудиторії проєкту характеризується високим рівнем соціально-економічної диференціації, що відображає складну систему вразливостей серед дітей віком 3–18 років. Основну частку становлять діти з сімей у складних життєвих обставинах, які мають обмежений доступ до базових освітніх і психологічних послуг, що формує стабільно високий попит на комплексну підтримку.

Додатково значну групу складають діти з малозабезпечених, багатодітних та неповних сімей, а також сімей, де є особи з інвалідністю, що створює підвищене навантаження на домогосподарства та обмежує можливості інвестування в розвиток дитини. Окремо виділяються діти ВПО, для яких характерна підвищена мобільність і ризик втрати освітньої безперервності, а також психологічна нестабільність, що потребує адаптаційних заходів.

Діти з сімей військовослужбовців, УБД, постраждалих від війни, а також діти-сироти формують найбільш чутливий сегмент, який потребує поглибленої психосоціальної підтримки та довгострокового супроводу. Непрямі користувачі у вигляді батьків і опікунів формують додатковий рівень впливу проєкту, оскільки їхня соціально-економічна ситуація безпосередньо впливає на ефективність реалізації всіх програмних заходів.

Структура цілей і завдань проєкту відображає комплексний підхід до вирішення проблем освітньої, психологічної та соціальної дезадаптації дітей у вразливих категоріях. Ключовим економіко-соціальним ефектом є формування багаторівневої системи підтримки, яка охоплює як індивідуальні потреби дитини, так і групові освітньо-розвиткові процеси.

Освітній та розвитковий блоки забезпечують компенсацію освітніх втрат і підвищення рівня навчальних досягнень, що в довгостроковій перспективі підвищує людський капітал та зменшує ризики соціальної маргіналізації. Водночас психосоціальний компонент спрямований на зниження рівня

тривожності, підвищення емоційної стабільності та формування стійкості до стресових факторів.

Загалом реалізація завдань у межах доступу до освіти, соціальної інтеграції та психоемоційної стабілізації формує синергійний ефект, який забезпечує не лише поточне покращення якості життя дітей, але й довгострокову економічну доцільність проєкту через зменшення майбутніх соціальних витрат та підвищення рівня інтеграції цільових груп у суспільство.

3.2. Планування, реалізація та вдосконалення проєкту

Просування проєкту «Психологічна підтримка та компенсація освітніх втрат для дітей із вразливих категорій у важкодоступних та недофінансованих громадах України» базується на поєднанні комунікаційних, організаційних та фандрейзингових інструментів, які забезпечують одночасно зростання впізнаваності, довіри донорів та стабільне залучення бенефіціарів. Економічна логіка просування полягає у мінімізації витрат на залучення одного учасника за рахунок стандартизації процесів та використання репутаційного капіталу організацій БО «Брайт Кідз» та ГО «Волонтерська Ліга» (табл. 3.4).

Ключовим зовнішнім інструментом виступає контентне просування через соціальні мережі, де системно формуються «історії успіху» на основі щомісячної звітності. Такий підхід дозволяє трансформувати кількісні показники (255 охоплених дітей у останньому періоді) у якісні кейси соціального впливу без додаткових значних витрат. Додатково застосовується формат партнерських візитів, як у Берестинському осередку, що забезпечує зниження інформаційної асиметрії між виконавцем і донором та підвищує рівень довіри до ефективності використання фінансування.

Внутрішній контур просування орієнтований на швидке масштабування через локальні громади. Основним каналом виступає взаємодія з органами соціального захисту та освітніми закладами у важкодоступних громадах, що дозволяє знижувати транзакційні витрати на залучення одного учасника. Використання стандартизованого пакета документів (заява, згода, правила

відвідування) скорочує час входу дитини в проєкт і мінімізує адміністративне навантаження, що прямо підвищує операційну ефективність центру.

Таблиця 3.3

Інструменти просування проєкту та їх економічна характеристика [51; 52; 53; 54; 55]

Група інструментів	Конкретні механізми реалізації	Економічна функція	Очікуваний ефект
Комунікаційні (зовнішні)	Історії успіху, лонгріди, соцмережі БО «Брайт Кідз» та ГО «Волонтерська Ліга»	Зниження вартості довіри та залучення донорів	Підвищення фінансування без збільшення рекламного бюджету
Партнерські візити	Виїзди керівництва, відео/фото звіти, демонстрація результатів	Мінімізація інформаційної асиметрії	Зростання довіри та повторних грантів
Digital-присутність	Щомісячне оприлюднення охоплення (255 дітей у останньому періоді)	Формування прозорості діяльності	Підвищення репутаційного капіталу
Локальні канали залучення	Соціальні служби, освітні заклади, сарафанне радіо	Зменшення витрат на залучення бенефіціарів	Швидке збільшення охоплення (176 → 255 дітей)
Стандартизація документів	Заява, згода, правила відвідування	Скорочення адміністративних витрат часу	Прискорення включення дітей у програму
Фандрейзинг цільовий	Адресні збори на лікування та реабілітацію	Підвищення конверсії донатів	Зростання дрібного приватного фінансування
Грантове фінансування	Міжнародні донори, звітність	Стабілізація грошових потоків	Покриття основних операційних витрат

Фандрейзингова модель базується на змішаному підході, де поєднуються грантове фінансування та адресні цільові збори. Практика фінансування окремих кейсів, як-от реабілітаційні курси для трьох дітей, демонструє ефективність мікрофінансування з високим рівнем емоційної залученості донорів. Щомісячна звітність із деталізацією витрат дозволяє підтримувати прозорість руху коштів і підвищує ймовірність повторного фінансування.

Економічний ефект інструментів просування проявляється у зростанні охоплення з 176 до 255 дітей за аналізований період без пропорційного

збільшення адміністративних витрат. Це свідчить про ефект масштабування, коли кожна додаткова одиниця витрат генерує зростаючу соціальну віддачу. Таким чином, система просування виконує не лише маркетингову, а й пряму функцію оптимізації ресурсного використання.

Просування проєкту «Психологічна підтримка та компенсація освітніх втрат для дітей із вразливих категорій у важкодоступних та недофінансованих громадах України» базується на поєднанні комунікаційних, організаційних та фандрейзингових інструментів, які забезпечують одночасно зростання впізнаваності, довіри донорів та стабільне залучення бенефіціарів. Економічна логіка просування полягає у мінімізації витрат на залучення одного учасника за рахунок стандартизації процесів та використання репутаційного капіталу організацій БО «Брайт Кідз» та ГО «Волонтерська Ліга».

Ключовим зовнішнім інструментом виступає контентне просування через соціальні мережі, де системно формуються «історії успіху» на основі щомісячної звітності [Додаток Г]. Такий підхід дозволяє трансформувати кількісні показники (255 охоплених дітей у останньому періоді) у якісні кейси соціального впливу без додаткових значних витрат. Додатково застосовується формат партнерських візитів, як у Берестинському осередку, що забезпечує зниження інформаційної асиметрії між виконавцем і донором та підвищує рівень довіри до ефективності використання фінансування.

Внутрішній контур просування орієнтований на швидке масштабування через локальні громади. Основним каналом виступає взаємодія з органами соціального захисту та освітніми закладами у важкодоступних громадах, що дозволяє знижувати транзакційні витрати на залучення одного учасника. Використання стандартизованого пакета документів (заява, згода, правила відвідування) скорочує час входу дитини в проєкт і мінімізує адміністративне навантаження, що прямо підвищує операційну ефективність центру.

Фандрейзингова модель базується на змішаному підході, де поєднуються грантове фінансування та адресні цільові збори. Практика фінансування окремих кейсів, як-от реабілітаційні курси для трьох дітей, демонструє

ефективність мікрофінансування з високим рівнем емоційної залученості донорів. Щомісячна звітність із деталізацією витрат дозволяє підтримувати прозорість руху коштів і підвищує ймовірність повторного фінансування.

Економічний ефект інструментів просування проявляється у зростанні охоплення з 176 до 255 дітей за аналізований період без пропорційного збільшення адміністративних витрат. Це свідчить про ефект масштабування, коли кожна додаткова одиниця витрат генерує зростаючу соціальну віддачу. Таким чином, система просування виконує не лише маркетингову, а й пряму функцію оптимізації ресурсного використання.

Правила участі в проєкті визначають організаційні та безпекові засади роботи з дітьми, які формуються з урахуванням вікових особливостей, вимог освітніх програм та внутрішнього графіка занять. Групи комплектуються виключно за віком, що дозволяє забезпечити рівень навчання, адаптований до психологічного та когнітивного розвитку дітей. Такий підхід сприяє більш ефективній комунікації між учасниками та педагогами, а також підвищує результативність освітнього процесу [Додаток Б].

Зарахування до груп здійснюється лише за умови попередньої реєстрації, подання документів, що підтверджують особу та належність до відповідної категорії вразливості, а також надання згоди на обробку персональних даних. Це забезпечує прозорість відбору учасників та дотримання вимог захисту інформації. У разі наявності вільних місць допускається додатковий набір, що дозволяє гнучко реагувати на потреби проєкту та забезпечувати доступність послуг для більшої кількості дітей.

Додатковою обов’язковою умовою участі у проєкті є надання письмової згоди батьків або законних представників дитини на всі аспекти її перебування в Центрі. Це включає згоду на участь у психосоціальних, освітніх та творчих заняттях, обробку персональних даних, а також можливе фото- та відеофіксування у межах діяльності проєкту. Така згода є необхідною юридичною підставою для реєстрації дитини та її подальшого супроводу в межах програми, також наступні документи [Додаток В]:

- Правила відвідування підписані;

- Дозвіл на обробку персональних даних;

- Дозвіл на фото та відео знімання;

- Ксерокопія свідоцтва про народження дитини;

- Ксерокопія паспорта одного з батьків (або тих, хто їх замінює);

- Ксерокопія ІПН одного з батьків (або тих, хто їх замінює);

- Ксерокопія документа, який підтверджує категорію вразливості (наприклад – довідка про взяття на облік ВПО, посвідчення УБД, посвідчення багатодітної родини, тощо);

- Ксерокопія будь-якого документа, що підтверджує додаткові потреби, за умови наявності (наприклад: висновок з медичної карти про захворювання/алергію/обмеження, тощо)

Окремо підкреслюється, що згода на фото- та відеознімання надається виключно добровільно і може бути відкликана батьками у будь-який момент шляхом подання письмової заяви. Усі матеріали використовуються виключно в освітніх, звітних та інформаційних цілях, включаючи звітування перед донорами та популяризацію діяльності Центру, з обов’язковим дотриманням принципів поваги до гідності дитини та захисту її приватності.

Також обов’язковою є заява на участь у проєкті, яка оформлюється під час реєстрації дитини. У ній батьки підтверджують згоду на обробку персональних даних відповідно до законодавства України, визначають рівень дозволу на самостійне пересування дитини, а також підтверджують ознайомлення з правилами Центру. Без підписаної заяви дитина не може бути зарахована до участі в програмі.

Важливим елементом є регулярність відвідування занять, оскільки систематична участь безпосередньо впливає на досягнення навчальних результатів. У разі пропуску понад 4 занять без поважної причини та попереднього повідомлення місце дитини автоматично передається учаснику з резервного списку. Батьки або законні представники несуть відповідальність за здоров’я та безпеку дітей, а також зобов’язані інформувати педагогічну

команду про індивідуальні фізіологічні чи психологічні особливості дитини, включаючи алергії, гіперактивність або інші медичні стани.

Окрему увагу приділено питанням безпеки та санітарного режиму, особливо в умовах воєнного стану. Діти допускаються до занять лише у змінному взутті та без верхнього одягу, а у разі ознак захворювання участь у заняттях не допускається для запобігання поширенню інфекцій. У випадку тривалої відсутності через хворобу понад 4 дні необхідним є надання медичної довідки про стан здоров'я. Також обов'язковим є дотримання правил поведінки під час повітряних тривог, перебування батьків у доступності 10–15 хвилин від локації центру та оперативна передача дитини у разі тривалих загроз, що забезпечує комплексний рівень безпеки учасників проєкту.

3.3. Ресурсне забезпечення, економічне обґрунтування та інструменти просування проєкту

Звітність у межах проєкту має системний та регламентований характер, що забезпечує безперервний контроль реалізації, фінансову прозорість і моніторинг результативності. Базовим документом є опис проєкту, який надається на старті реалізації та визначає ключові параметри діяльності, цільові групи, очікувані результати та логіку впровадження. Його функція полягає у формуванні єдиної операційної рамки, в межах якої здійснюється подальше планування та звітування.

Фінансова складова забезпечується через Бюджет проєкту, який надається щомісячно та містить деталізацію планових і фактичних витрат. Такий формат дозволяє здійснювати регулярний фінансовий контроль, аналіз відхилень та оцінку ефективності використання грантових ресурсів. Щомісячне оновлення бюджету забезпечує оперативність управлінських рішень та підвищує рівень економічної дисципліни в межах реалізації проєкту.

Первинна документація щодо учасників проєкту формується через пакет стандартних форм, які надаються регулярно під час реєстрації кожної нової

дитини. До них належать Форма заяви на участь у проєкті, Правила відвідування,

Згода на фото- та відеознімання, а також Перелік документів для участі. Сукупно ці документи забезпечують юридичну фіксацію участі, захист персональних даних і стандартизацію процесу включення дітей до програмних активностей.

Організаційно-кадрова звітність включає Список персоналу проєкту, який надається та оновлюється по мірі залучення нових працівників. Це дозволяє відображати фактичну структуру команди, функціональний розподіл обов'язків та рівень кадрового забезпечення. Додатково щомісячно надаються Списки відвідувачів Центру, що дає можливість оцінювати фактичне навантаження, рівень залученості дітей та динаміку охоплення цільових груп.

Аналітичний та моніторинговий блок звітності формується через щомісячний описовий звіт та форму історії успіху, які надаються на регулярній основі. Описовий звіт містить узагальнену інформацію щодо реалізованих заходів і кількісних показників, тоді як історії успіху фіксують якісні результати впливу проєкту на дітей. Така структура забезпечує комплексну оцінку соціально-економічної ефективності та дозволяє обґрунтовувати подальше фінансування і масштабування діяльності.

Ефективність програми «Психологічна підтримка та компенсація освітніх втрат для дітей із вразливих категорій у важкодоступних та недофінансованих громадах України», що є частиною розглянутого проєкту демонструє поетапне нарощування охоплення цільової аудиторії та стабільне розширення соціального впливу (табл. 3.4).

У першому періоді 01.06.2025–05.11.2025 було охоплено 176 дітей, у другому періоді 05.01.2026–05.02.2026 вже 246 дітей, а у третьому 05.02.2026–05.03.2026 досягнуто 255 дітей.

Таблиця 3.4

Показники програми «Психологічна підтримка та компенсація освітніх втрат для дітей із вразливих категорій у важкодоступних та недофінансованих громадах України» за період 01.06.2026- 05.03.2026 рр. [51; 52; 53; 54; 55]

Показник	**Період**					
	1.06.2025-05.11.2025		**05.01.2026-05.02.2026**		**05.02.2026-05.03.2026**	
Кількісні показники відповідно до статі за звітний період (впишіть кількості в порожніх клітинках):						
Хлопчики	87	176	129	246	133	255
Дівчатка	89		117		122	
Кількісні показники відповідно до віку:						
3-6 років	82	176	116	246	118	255
7-14 років	70		106		113	
15-18 років	24		24		24	
Кількісні показники відповідно до категорій вразливості						
Діти з сімей у складних життєвих обставинах	101	176	144	246	148	255
Діти із сімей ВПО	34		36		39	
Діти з малозабезпечених, багатодітних сімей або сім'ї з неповносправними членами родини/особи з інвалідністю, неповні сім'ї	22		37		39	
Діти з сімей, члени яких мають статус УБД/служать в ЗСУ	16		23		23	
Діти із сімей постраждалих від війни (зруйноване житло, зазнали мінно-вибухової травми)	0		0		0	
Діти, батьки яких були позбавлені батьківських прав та діти-сироти	1		1		1	
Діти з інвалідністю (є посвідчення дитини з інвалідністю)	1		3		3	
Діти з ЗПР	1		2		2	
Діти з ПТСР	0		0		0	
Всього охоплено в звітному періоді	176		246		255	

Загальний приріст між першим і третім періодом становить 79 дітей або близько 44,9%, що свідчить про масштабування операційної діяльності та підвищення завантаженості центрів без втрати стабільності роботи.

У гендерному розрізі простежується рівномірне зростання показників у всіх періодах. Кількість хлопчиків зросла з 87 у першому періоді до 176 у другому та до 133–133+ у третьому (у межах уточнених даних 133 у звітному місяці), тоді як кількість дівчаток збільшилася з 89 до 117 і далі до 122.

Сукупно це формує стабільну структуру близьку до 50/50, що вказує на відсутність гендерних диспропорцій у доступі до послуг та ефективне охоплення цільової групи незалежно від статі.

Вікова структура демонструє системне зростання ключових сегментів. Діти віком 3–6 років збільшилися з 82 до 116 і далі до 118 осіб, що становить приріст на 36 дітей або близько 43,9% між крайніми періодами. Група 7–14 років зросла з 70 до 106 і до 113 дітей, що відповідає приросту на 43 дитини або близько 61,4%, тобто найбільш динамічному сегменту. Підліткова група 15–18 років залишалася стабільною на рівні 24 осіб у всіх періодах, що свідчить про сталість попиту у цій віковій категорії без значних коливань.

У розрізі вразливості найбільшу частку становлять діти із сімей у складних життєвих обставинах, кількість яких зросла з 101 до 144 і далі до 148 осіб, тобто на 47 дітей або 46,5% за весь період. Діти ВПО збільшилися з 34 до 36 і до 39 осіб, що відповідає помірному зростанню на 5 осіб або 14,7%. Діти з малозабезпечених і багатодітних сімей зросли з 22 до 37 і до 39 осіб, що фактично подвоює первинний рівень охоплення та демонструє ефективне розширення доступу до соціально вразливих домогосподарств.

Категорія дітей із сімей військовослужбовців та УБД демонструє стабільне значення 16 → 23 → 23 особи, що свідчить про досягнення плато попиту та стабільну інтеграцію цієї групи в програму без подальшого різкого зростання. Діти з інвалідністю зросли з 1 до 3 осіб і утримуються на цьому рівні, а діти із ЗПР збільшилися з 1 до 2 осіб, що вказує на поступове виявлення та включення дітей з особливими освітніми потребами. При цьому показники

дітей із ПТСР та постраждалих від війни залишаються на нульовому рівні, що може свідчити або про відсутність офіційно зафіксованих випадків, або про латентність цієї категорії.

Загалом динаміка трьох періодів підтверджує підвищення ефективності використання ресурсів проєкту, оскільки при зростанні охоплення з 176 до 255 дітей забезпечується розширення всіх ключових соціальних сегментів. Найбільший приріст зафіксовано у віковій групі 7–14 років (+43 особи) та серед дітей у складних життєвих обставинах (+47 осіб), що свідчить про зростання адресності допомоги. Таким чином, проєкт демонструє позитивну економічну ефективність через масштабування результату без пропорційного збільшення часових і організаційних витрат.

Економічна доцільність проєкту базується на моделі масштабування соціального впливу за умови фіксованих кадрових витрат. Проєкт демонструє високу ефективність використання ресурсів: при незмінній кількості персоналу охоплення дітей зросло на 44,9% (зі 176 до 255 осіб). Співвідношення адміністративних витрат до програмних (близько 1:9) відповідає найкращим міжнародним практикам фінансової стійкості НУО (табл. 3.5).

Таблиця 3.5

Структура адміністративних та програмних витрат [51; 52; 53; 54; 55]

Категорія витрат	**Сума (грн)**	**Частка у загальному бюджеті**
Благодійна діяльність та програмні витрати	5752904,82	89,7%
Адміністративні витрати	658903,41	10,3%
Усього	6411808,23	100%

Структура адміністративних витрат проєкту свідчить про переважну орієнтацію ресурсів на забезпечення безперервної операційної діяльності та підтримку кадрового потенціалу (табл. 3.6).

Найбільшу частку займає фонд оплати праці адміністративного персоналу – 329451,70 грн або 50% усіх адміністративних витрат, що підтверджує високу роль координаційної та управлінської складової у реалізації проєкту. Витрати на оренду та комунальні послуги становлять 164725,85 грн або 25%, забезпечуючи стабільне функціонування центрів та створення безпечного середовища для роботи з дітьми.

Технічне забезпечення у розмірі 98835,51 грн формує 15% бюджету та покриває витрати на інтернет, друк, канцелярію та амортизацію обладнання, що підтримує безперервність освітнього й звітного процесу.

Таблиця 3.6

Розподіл адміністративних витрат та прогноз доходів [51; 52; 53; 54; 55]

Стаття витрат	**Сума (грн)**	**Обґрунтування розподілу**
Фонд оплати праці (адмінперсонал)	329451,70	50% від суми. Виплата заробітної плати координаторам, бухгалтеру та менеджменту за 3 місяці
Оренда та комунальні послуги	164725,85	25% від суми. Оренда приміщень для функціонування осередків та оплата опалення/електрики
Технічне забезпечення	98835,51	15% від суми. Закупівля канцелярії, витратних матеріалів для принтерів, інтернет та амортизація обладнання
Витрати на рекламу та комунікації	65890,35	10% від суми. Друк інформаційних буклетів для громад, оформлення стендів та підтримка сторінок у соцмережах
Усього адміністративних витрат	658903,41	Загальний обсяг адмінресурсу за звітний період

Витрати на рекламу та комунікації становлять 65890,35 грн або 10% адміністративного бюджету, що свідчить про інвестиції у розвиток інформаційної відкритості та просування проєкту серед громад і донорів. Загальний обсяг адміністративних витрат у сумі 658903,41 грн демонструє збалансовану структуру розподілу ресурсів між кадровим забезпеченням, інфраструктурою, технічною підтримкою та комунікаційною діяльністю. Такий підхід створює передумови для стабільного функціонування проєкту,

підвищення ефективності управління та забезпечення довгострокової фінансової стійкості в умовах масштабування соціальних послуг для вразливих категорій дітей.

Структура функціонального навантаження персоналу проєкту свідчить про збалансований розподіл кадрових ресурсів між управлінським, освітнім та психосоціальним напрямами діяльності (табл. 3.7).

Сукупне навантаження команди становить 80 годин на тиждень або 320 годин на місяць, що забезпечує стабільне функціонування Центру та безперервність надання послуг дітям із вразливих категорій. Найбільшу частку фонду оплати праці займає менеджер з СКД – 35% або 115308,10 грн за три місяці, що пояснюється високою інтенсивністю організаційної роботи, координацією персоналу, веденням документації та взаємодією з партнерами й батьками.

Освітній та психологічний блоки мають однакову частку фінансування – по 25% фонду оплати праці або по 82362,93 грн за три місяці. Це демонструє рівнозначну важливість компенсації освітніх втрат і забезпечення психологічної стабілізації дітей у межах проєкту. Вчитель / вихователь забезпечує реалізацію навчальних програм та підготовку до школи і НМТ, тоді як психолог проводить індивідуальні та групові консультації, спрямовані на подолання наслідків стресу та емоційного виснаження. Середні щомісячні витрати на кожного із цих фахівців становлять 27454,31 грн, що формує основу кадрового забезпечення проєкту.

Найменшу частку витрат займає спеціаліст з арттерапії – 15% фонду оплати праці або 49417,75 грн за три місяці, однак його функції залишаються важливою складовою психосоціальної підтримки дітей. Арттерапевтичні заняття сприяють розвитку творчих здібностей, соціальних навичок та емоційної стабілізації, доповнюючи роботу психолога та освітнього персоналу. Загальний фонд оплати праці у розмірі 329451,70 грн і середньомісячне кадрове навантаження 109817,23 грн підтверджують, що проєкт орієнтований на

підтримку кваліфікованої мультидисциплінарної команди, здатної забезпечити комплексний підхід до роботи з дітьми у важкодоступних громадах.

Таблиця 3.7

Функціонал персоналу проєкту та розподіл витрат на оплату праці [51; 52; 53; 54; 55]

Посада	**Основні функції**	**Годин / тиждень**	**Годин / місяць**	**Частка ФОП, %**	**Орієнтовні витрати за 3 місяці, грн**	**Середні витрати на місяць, грн**
Менеджер з СКД	Організація діяльності Центру, ведення документації, координація персоналу, комунікація з партнерами та батьками	20	80	35	115308,10	38436,03
Вчитель / вихователь	Проведення освітніх занять, компенсація освітніх втрат, підготовка до школи та НМТ	20	80	25	82362,93	27454,31
Психолог	Індивідуальні та групові консультації, психологічна підтримка дітей, тренінги	20	80	25	82362,93	27454,31
Спеціаліст з арт-терапії	Арттерапевтичні заняття, розвиток творчих та соціальних навичок	20	80	15	49417,75	16472,58
Разом		80	320	100	329451,70	109817,23

План реклами та комунікацій проєкту демонструє комплексний підхід до формування інформаційної політики та просування соціальних послуг у громадах. Загальний бюджет комунікаційної діяльності становить 65890,35 грн за три місяці, при цьому найбільші витрати спрямовуються на digital-комунікації – 13178,07 грн або 20% бюджету (табл. 3.8).

Таблиця 3.8

План реклами та комунікацій проєкту [51; 52; 53; 54; 55]

Напрям просування	**Поточний стан**	**Запропоновані заходи**	**Частка бюджету, %**	**Витрати за 3 місяці, грн**	**Очікуваний результат**
Контентна стратегія	Відсутній єдиний формат подачі історій успіху	Формування контент-плану та KPI для соціальних мереж	15	9883,55	Зростання залучення аудиторії та донорів
Digital-комунікації	Нерегулярне оновлення сторінок	Щотижневі аналітичні публікації та звітні матеріали	20	13178,07	Підвищення довіри та впізнаваності проєкту
Візуалізація результатів	Фрагментарне використання фото та відео	Створення мультимедійного дашборду та фотоархіву	15	9883,55	Підвищення прозорості діяльності
Робота з донорами	Реактивний формат комунікації	Регулярні презентації результатів і онлайн-зустрічі	10	6589,04	Зростання повторних грантів
Локальне просування	Залежність від сарафанного радіо	Друк буклетів, співпраця з громадами та школами	10	6589,04	Розширення охоплення цільових груп
Фандрейзинг	Разові збори коштів	Розвиток системи регулярних донатів	10	6589,04	Стабілізація фінансових надходжень
Аналітика ефективності	Обмежена аналітична візуалізація	Впровадження KPI-дашбордів та інфографіки	10	6589,04	Підвищення управлінської ефективності
Партнерські комунікації	Епізодичні партнерські візити	Планові виїзди та публічні звіти	5	3294,52	Посилення довгострокових партнерств
Брендинг проєкту	Недостатня візуальна ідентифікація	Розробка брендованих матеріалів та оформлення	5	3294,52	Посилення репутаційного капіталу
Разом			100	65890,35	Підвищення ефективності комунікаційної політики

Такий розподіл ресурсів свідчить про орієнтацію проєкту на цифрові канали взаємодії з аудиторією, що дозволяє забезпечити регулярне інформування громадськості, партнерів і донорів про результати діяльності.

Запровадження щотижневих аналітичних публікацій та звітних матеріалів створює умови для підвищення рівня прозорості та зміцнення репутаційного капіталу організації.

Значна частина бюджету також спрямована на розвиток контентної стратегії та візуалізацію результатів – по 15% або по 9883,55 грн на кожен напрям. Формування контент-плану з KPI та створення мультимедійного дашборду дозволяють стандартизувати подачу інформації про результати проєкту та підвищити ефективність комунікації з цільовою аудиторією. Використання фотоархівів, історій успіху та візуальних матеріалів підвищує емоційну залученість громадськості, що є важливим фактором для підтримання стабільного рівня донорської активності та формування позитивного іміджу проєкту.

Напрями локального просування, фандрейзингу та аналітики ефективності мають однакову частку фінансування – по 10% бюджету або по 6589,04 грн. Це свідчить про прагнення забезпечити одночасно розширення охоплення цільових груп, стабілізацію фінансових надходжень та вдосконалення системи управлінського моніторингу. Друк буклетів і співпраця з громадами дозволяють підвищити доступність інформації у важкодоступних населених пунктах, тоді як розвиток системи регулярних донатів створює передумови для більш прогнозованого фінансування діяльності. Впровадження KPI-дашбордів та інфографіки, у свою чергу, забезпечує підвищення якості аналітики та оперативності прийняття управлінських рішень.

Найменші витрати передбачені на партнерські комунікації та брендинг проєкту – по 5% бюджету або по 3294,52 грн, однак ці напрями мають важливе стратегічне значення для довгострокового розвитку організації. Планові партнерські візити та публічні звіти сприяють зміцненню співпраці з донорами й міжнародними організаціями, а створення єдиної візуальної ідентичності формує впізнаваність бренду проєкту серед громад та благодійників. Сукупно запропонована система реклами та комунікацій забезпечує підвищення

ефективності інформаційної політики, розширення соціального впливу та створює умови для подальшого масштабування проєкту.

Прогноз фінансування проєкту на наступний період демонструє орієнтацію на поступове масштабування діяльності та підтримання стабільності надання соціально-психологічних і освітніх послуг (табл. 3.9).

Таблиця 3.19

Прогноз доходів (фінансування) на наступний період [прогноз автора]

Показник прогнозу	Значення	Характеристика
Прогнозний обсяг залучення коштів	7052989,05 грн	Збільшення на 10% для покриття розширення послуг та інфляційних процесів
Середня вартість підтримки 1 дитини	27658,78 грн	Розраховано як загальний бюджет (6,4 млн) поділений на кількість дітей (255) за квартал
Прогнозне охоплення	280–300 дітей	Очікуваний приріст бенефіціарів при збереженні поточної кадрової структури

Очікуваний обсяг залучення коштів становить 7052989,05 грн, що на 10% перевищує поточний рівень фінансування та враховує як інфляційні процеси, так і потребу у розширенні спектра послуг. Такий приріст бюджету дозволяє забезпечити безперервність роботи проєкту без скорочення якості підтримки дітей із вразливих категорій, а також створює резерв для подальшого збільшення кількості учасників.

Розрахункова середня вартість підтримки однієї дитини становить 27658,78 грн за квартал, що включає витрати на психологічний супровід, освітні заняття, арттерапію, адміністративне забезпечення та функціонування центрів. При поточному охопленні 255 дітей проєкт уже демонструє високу інтенсивність використання ресурсів, а прогнозоване збільшення кількості бенефіціарів до 280–300 осіб свідчить про потенціал подальшого масштабування без необхідності кардинального розширення кадрової структури. Таким чином, зростання охоплення може бути досягнуте переважно за рахунок оптимізації організаційних процесів та ефективнішого використання наявної інфраструктури.

Структура прогнозованого фінансування підтверджує раціональність концентрації ресурсів на ключових напрямах діяльності, насамперед на фонді оплати праці та забезпеченні функціонування центрів. Саме ці витрати є критично важливими для підтримки роботи психологів, педагогів та координаторів у громадах із низьким рівнем доступу до соціальних послуг. Водночас витрати на рекламу залишаються мінімальними, оскільки основними каналами залучення дітей є співпраця з місцевими органами влади, школами та соціальними службами. Такий підхід дозволяє зменшити непрямі витрати та спрямувати більшу частину фінансових ресурсів безпосередньо на підтримку бенефіціарів.

Висновки до розділу 3

У третьому розділі розроблено комплексний волонтерський проєкт, спрямований на психологічну підтримку та компенсацію освітніх втрат дітей із вразливих категорій у постраждалих громадах України. Концепція проєкту базується на поєднанні психосоціальної допомоги, неформальної освіти та розвитку соціальних навичок, що дозволяє забезпечити багаторівневу підтримку дітей віком 3–18 років. Реалізація діяльності у м. Полтава та м. Берестин створює умови для розширення доступу до освітніх і психологічних послуг у регіонах із високою концентрацією ВПО та сімей, які постраждали від війни. Очікуване охоплення не менше 1200 дітей протягом 24 місяців підтверджує значний соціальний потенціал проєкту та його орієнтацію на довгостроковий вплив.

Проведене дослідження показало, що структура цільової аудиторії характеризується високим рівнем соціальної вразливості, а найбільшу частку становлять діти із сімей у складних життєвих обставинах, малозабезпечених родин та сімей ВПО. Запропонована система правил участі, стандартизований пакет документів і механізми організації роботи забезпечують прозорість реалізації проєкту, зниження адміністративних ризиків та підвищення безпеки учасників. Комплексний підхід до формування освітнього, психологічного та

розвиткового блоків дозволяє одночасно вирішувати проблеми емоційної нестабільності, соціальної ізоляції та освітніх втрат, що є особливо актуальним в умовах воєнного стану.

Аналіз результативності діяльності підтвердив позитивну динаміку масштабування проєкту та ефективність використання ресурсів. Загальна кількість охоплених дітей зросла зі 176 до 255 осіб, тобто на 44,9%, без пропорційного збільшення кадрових та адміністративних витрат. Найбільший приріст зафіксовано серед дітей віком 7–14 років та дітей із сімей у складних життєвих обставинах, що свідчить про підвищення адресності допомоги. Структура витрат демонструє раціональну модель фінансового управління, де 89,7% бюджету спрямовано безпосередньо на благодійну та програмну діяльність, а співвідношення адміністративних і програмних витрат на рівні 1:9 відповідає міжнародним практикам ефективності неурядових організацій.

Розроблені інструменти просування, комунікацій та фандрейзингу забезпечують підвищення прозорості діяльності, зміцнення довіри донорів і стабілізацію фінансових надходжень. Використання digital-комунікацій, партнерських візитів, KPI-дашбордів та історій успіху сприяє формуванню репутаційного капіталу й створює передумови для подальшого масштабування проєкту. Прогнозне збільшення фінансування до 7052989,05 грн і розширення охоплення до 280–300 дітей підтверджують економічну доцільність проєкту та його потенціал до сталого розвитку. Сукупно це дозволяє розглядати волонтерський проєкт ГО «Волонтерська Ліга» як ефективну модель соціально-психологічної та освітньої підтримки дітей у кризових умовах.

ВИСНОВКИ

На основі проведеного дослідження зроблено наступні висновки:

1. Волонтерство є багатовимірним соціокультурним феноменом, який поєднує ознаки громадянської активності, культурної практики та механізму соціальної підтримки. Дослідження показало, що розвиток волонтерського руху в Україні пройшов п’ять основних етапів, а особливо стрімке зростання його ролі відбулося після 2014 р. та з початком повномасштабної війни у 2022 р. Виокремлено ключові функції волонтерства, серед яких соціально-захисна, культурно-освітня, комунікативна, терапевтична та інноваційна, а також систематизовано основні підходи до класифікації волонтерської діяльності за сферою, формою організації, мотивацією та тривалістю участі.

2. Менеджмент волонтерських проєктів є специфічною міждисциплінарною сферою управління, яка інтегрує системний, діяльнісний, структурно-функціональний і проєктний підходи. Визначено, що ефективність управління волонтерськими організаціями залежить від якості рекрутингу, адаптації, мотивації та координації волонтерів, а також від рівня розвитку партнерських мереж і цифрових інструментів управління. Встановлено, що особливості некомерційного характеру діяльності та добровільної участі формують специфічні вимоги до менеджерів волонтерських проєктів, зокрема щодо комунікаційної компетентності, емоційного інтелекту та здатності забезпечувати ефективну організаційну взаємодію.

3. Соціокультурні проєкти є ключовим інструментом реалізації волонтерської діяльності та важливим механізмом вирішення соціальних і культурних проблем громади. Узагальнення наукових підходів дозволило визначити основні ознаки соціокультурних проєктів, їх типологію за цільовим спрямуванням, масштабом, тривалістю, організаційним форматом і джерелами фінансування. Встановлено, що структура таких проєктів включає аналітико-планову, комунікаційну та економічну складові, а оцінювання їх

результативності ґрунтується передусім на показниках соціального впливу та суспільної цінності, зокрема із застосуванням методології SROI.

4. Волонтерська діяльність в Україні після 2014 року та особливо після початку повномасштабної війни перетворилася на один із ключових елементів громадянського суспільства та механізмів соціальної мобілізації населення. Зростання кількості благодійних і громадських організацій, підвищення рівня довіри до волонтерів до 80%, а також збільшення кількості офіційно зареєстрованих волонтерів у 21 раз свідчать про посилення суспільної згуртованості, самоорганізації та готовності громадян брати участь у підтримці держави й населення в кризових умовах. Одночасно сучасний волонтерський сектор переходить до етапу професіоналізації, інституціоналізації та розвитку стійких моделей функціонування.

5. Основними напрямами діяльності волонтерських організацій в Україні є підтримка Збройних Сил України, гуманітарна допомога населенню, освітні, медичні, культурні та соціально-реабілітаційні ініціативи. Аналіз структури використання фінансових ресурсів показав, що благодійні фонди виконують не лише функцію кризової підтримки, а й відіграють важливу роль у розвитку людського капіталу, зміцненні соціальної стабільності та формуванні умов для сталого суспільного розвитку. Водночас найбільша частка благодійної допомоги спрямовується саме на оборонний сектор і гуманітарні потреби, що відповідає актуальним викликам воєнного часу та суспільним пріоритетам.

6. Діяльність ГО «Волонтерська Ліга» характеризується високим рівнем адаптивності, диверсифікації напрямів роботи та ефективним використанням ресурсів у сфері волонтерських проєктів. Організація пройшла шлях від локальних ініціатив допомоги до сформованої проєктно-орієнтованої структури з розвиненим фандрейзингом, партнерською мережею та командою з понад 430 волонтерів. Реалізація гуманітарних, освітніх і оборонних проєктів, залучення понад 1,5 млн грн допомоги та передача більш як 200 тонн ресурсів підтверджують її вагомий соціально-економічний вплив, а також здатність

забезпечувати підтримку вразливих категорій населення та сприяти розвитку людського капіталу в умовах війни.

7. Обґрунтовано концепцію волонтерського проєкту, спрямованого на психологічну підтримку та компенсацію освітніх втрат дітей віком 3–18 років у Полтаві та Берестині протягом 24 місяців. Проєкт передбачає функціонування двох центрів підтримки дітей та охоплення щонайменше 1200 учасників із числа ВПО, дітей військовослужбовців, малозабезпечених і багатодітних сімей. Основними результатами реалізації визначено зниження рівня тривожності, підвищення навчальних досягнень, розвиток соціальних навичок і формування стійкості до стресових факторів через поєднання психологічної допомоги, арттерапії, неформальної освіти та підготовки до школи й НМТ.

8. Система планування та реалізації проєкту забезпечує масштабування соціального впливу завдяки поєднанню комунікаційних, організаційних і фандрейзингових інструментів. Охоплення дітей зросло зі 176 до 255 осіб, тобто на 79 дітей або 44,9%, без пропорційного збільшення адміністративних витрат, що підтверджує ефективність використання ресурсів. Водночас стандартизація документації, співпраця із соціальними службами та освітніми закладами, а також щомісячна звітність і партнерські візити сприяли підвищенню прозорості діяльності, зміцненню довіри донорів та оптимізації процесу залучення нових учасників.

9. Доведено економічну доцільність проєкту та ефективність системи ресурсного забезпечення. Загальний бюджет становить 6411808,23 грн, з яких 5752904,82 грн або 89,7% спрямовано на програмну діяльність, а адміністративні витрати становлять лише 10,3%. Прогнозне фінансування на наступний період визначено на рівні 7052989,05 грн із плановим охопленням 280–300 дітей та середньою вартістю підтримки однієї дитини 27658,78 грн за квартал. Найбільші витрати припадають на фонд оплати праці адміністративного персоналу в сумі 329451,70 грн, а найбільший приріст охоплення зафіксовано серед дітей 7–14 років та дітей із сімей у складних

життєвих обставинах, що свідчить про високу адресність і результативність соціальної підтримки.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бабкіна О. В. Менеджмент громадських організацій : навч. посіб. Київ : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2017. 186 с.

2. Безпалько О. В. Соціальна педагогіка в схемах і таблицях : навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2003. 134 с.

3. Безпалько О. В. Організація соціально-педагогічної роботи з дітьми та молоддю у територіальній громаді: теоретико-методичні основи : монографія. Київ : Наук. світ, 2006. 363 с.

4. Берест Р. Б. Волонтерство в Україні: тенденції та перспективи. Соціальна політика. 2020. № 4. С. 23–31.

5. Вайнола Р. Х. Педагогічні засади особистісного розвитку майбутнього соціального педагога в процесі фахової підготовки : монографія. Київ : НПУ, 2008. 380 с.

6. Волонтерська діяльність в умовах воєнного стану: виклики та ресурси : колективна монографія / за ред. І. М. Звєрєвої. Київ : Фенікс, 2023. 224 с.

7. Горілий А. Г. Основи соціальної роботи : навч. посіб. Тернопіль : Лілея, 2001. 138 с.

8. Дворецька Г. В. Соціологія : навч. посіб. Київ : КНЕУ, 2002. 472 с.

9. Євтух М. Б. Соціальна педагогіка : підручник. Київ : МАУП, 2003. 256 с.

10. Заверико Н. В. Соціальна педагогіка : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2006. 282 с.

11. Звєрєва І. Д. Соціально-педагогічна робота з дітьми та молоддю : навч. посіб. Київ : ДЦССМ, 2001. 254 с.

12. Іванченко А. В. Волонтерський рух в Україні: теоретичні та прикладні аспекти. Соціальна робота в Україні: теорія і практика. 2019. № 1–2. С. 112–121.

13. Капська А. Й. Соціальна робота : навч. посіб. Київ : Центр навч. літ., 2005. 328 с.

14. Карий О. І. Управління соціально-культурними проектами : навч. посіб. Львів : Растр-7, 2018. 196 с.

15. Козубенко І. О. Проєктний менеджмент у некомерційних організаціях. Державне управління: теорія та практика. 2021. № 2. С. 58–67.

16. Ковальчук О. С. Менеджмент соціокультурної діяльності : навч. посіб. Київ : Ліра-К, 2015. 248 с.

17. Краснова О. В. Менеджмент в соціокультурній сфері : навч. посіб. Харків : ХДАК, 2016. 210 с.

18. Лактіонова Г. Г. Фандрайзинг для громадських організацій : практ. посіб. Київ : Максимум, 2010. 128 с.

19. Лукашевич М. П. Менеджмент соціальної роботи: теорія та практика : навч. посіб. Київ : Каравела, 2007. 296 с.

20. Лях Т. Л. Менеджмент волонтерських програм : навч. посіб. Київ : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2012. 188 с.

21. Орлов В. Ф. Соціокультурна діяльність: теоретичний аспект. Культура і сучасність. 2019. № 1. С. 39–45.

22. Петрова І. В. Дозвілля в зарубіжних країнах : підручник. Київ : КНУКІМ, 2005. 408 с.

23. Поліщук В. А. Теорія і методика підготовки соціальних педагогів в умовах ступеневої освіти : монографія. Тернопіль : ТДПУ, 2006. 375 с.

24. Про волонтерську діяльність : Закон України від 19.04.2011 № 3236-VI. Відомості Верховної Ради України. 2011. № 42. Ст. 435.

25. Рибак Ю. О. Психологія волонтерства: мотиваційні аспекти. Психологія і суспільство. 2020. № 2. С. 91–101.

26. Романова Н. Ф. Управління проєктами соціокультурної діяльності. Культура України. 2018. Вип. 62. С. 23–33.

27. Сисоєва С. О. Проєктна діяльність як технологія навчання. Педагогічний процес: теорія і практика. 2016. № 3. С. 15–22.

28. Стріха М. В. Культурна політика в Україні: досвід та виклики : монографія. Київ : Дух і Літера, 2012. 176 с.

29. Титаренко Т. М. Волонтерство та психологічна стійкість особистості в умовах кризи. Психологічні перспективи. 2022. № 40. С. 211–225.

30. Харченко С. Я. Соціально-педагогічні технології : навч. посіб. Луганськ : Альма-матер, 2005. 232 с.

31. Цибуліна І. В. Некомерційний маркетинг у соціокультурній сфері. Менеджмент та підприємництво в Україні. 2019. № 3. С. 112–119.

32. Шевченко А. М. Стратегічне управління волонтерськими організаціями. Публічне управління: теорія та практика. 2021. № 1. С. 102–111.

33. Ярошенко А. О. Культурно-освітні проекти як чинник розвитку громади. Соціокультурний менеджмент. 2020. № 1. С. 44–53.

34. Brudney J. L. Volunteer Administration in Organizations. San Francisco : Jossey-Bass, 2012. 312 p.

35. Cnaan R. A., Handy F., Wadsworth M. Defining Who is a Volunteer: Conceptual and Empirical Considerations. Nonprofit and Voluntary Sector Quarterly. 1996. Vol. 25. № 3. P. 364–383.

36. Dees J. G. The Meaning of Social Entrepreneurship. Stanford : Stanford University, 2001. 6 p.

37. Donahue J. D. The Collaborative Economy. Princeton : Princeton University Press, 2004. 258 p.

38. Ellis S. J. From the Top Down: The Executive Role in Volunteer Program Success. Philadelphia : Energize, 2010. 263 p.

39. Emerson J. The Blended Value Proposition: Integrating Social and Financial Returns. California Management Review. 2003. Vol. 45. № 4. P. 35–51.

40. Handy F., Brudney J. L. Volunteer Management in Organizations. Voluntas: International Journal of Voluntary and Nonprofit Organizations. 2000. Vol. 11. № 2. P. 101–121.

41. Iso-Ahola S. E., LaVerde D., Graefe A. R. Perceived Competence as a Mediator of the Relationship Between High Risk Sports Participation and Self-Esteem. Journal of Leisure Research. 1989. Vol. 21. P. 32–39.

42. Jackson E. F. Volunteering and Charitable Giving: Do Religious and Associational Ties Promote Philanthropy? Nonprofit and Voluntary Sector Quarterly. 1995. Vol. 24. P. 59–78.

43. Kerka S. Volunteerism and Adult Learning. Columbus : ERIC Clearinghouse on Adult Career and Vocational Education, 1998. 4 p.

44. Musick M. A., Wilson J. Volunteers: A Social Profile. Bloomington : Indiana University Press, 2008. 587 p.

45. Putnam R. D. Bowling Alone: The Collapse and Revival of American Community. New York : Simon & Schuster, 2000. 541 p.

46. Rochester C. Volunteering and Society in the 21st Century. London : Palgrave Macmillan, 2010. 251 p.

47. Salamon L. M. The Global Associational Revolution: The Rise of the Third Sector on the World Scene. Occasional Paper. Baltimore : Johns Hopkins University, 1993. 27 p.

48. Smith D. H. Grassroots Associations. Thousand Oaks : SAGE Publications, 2000. 304 p.

49. Tocqueville A. de. Democracy in America. New York : Penguin, 2003. 896 p.

50. Lyons M. Third Sector: The Contribution of Nonprofit and Cooperative Enterprise in Australia. Sydney : Allen & Unwin, 2001. 232 p.

51. БО «Брайт Кідз». Офіційна сторінка в Instagram. URL https://brightkidscharity.com/uk/.

52. Волонтерська Ліга. Офіційна сторінка у Facebook. URL: https://www.facebook.com/volonterliga

53. Волонтерська Ліга. Офіційна сторінка в Instagram. URL: https://www.instagram.com/volonter_liga

54. Волонтерська Ліга. Відомості про організацію. URL: https://youcontrol.com.ua/catalog/company_details/44013140/

55. Жовтень – грудень 2025 + підсумки за 2025 рік. https://brightkidscharity.com/uk/announcement/october-december-2025-2025-summary/

56. Кількість громадян, залучених до благодійності й волонтерства, зросла вдвічі. Gradus Research Company: Спеціальне дослідження для Social Camp 2023 Odesa. Липень 2023. URL: https://gradus.app/uk/open-reports/number-people- involved-charity-and-volunteering-has-doubled-over-past-year/

57. Ми тут не відчуваємо війни: Дар'я Волобуєва про роботу «Волонтерської ліги», яка наближає перемогу. URL: https://krasnograd.info/articles/290553/mi-tut-ne-vidchuvayemo-vijni-darya-volobuyeva-pro-robotu-volonterskoi-ligi-yaka-nablizhaye-peremogu

58. Міністерство соціальної політики України. Волонтерська діяльність в Україні. URL: https://www.msp.gov.ua/content/volonterska-diyalnist

59. Оцінка ситуації в країні та діяльності влади, довіра до соціальних інститутів, політиків, посадовців та громадських діячів, віра в перемогу (вересень 2024р.). Центр Разумкова. URL: https://razumkov.org.ua/napriamky/sotsiologichni-doslidzhennia/otsinka-sytuatsii-v-kraini-ta-diialnosti-vlady-dovira-do-sotsialnykh-instytutiv-politykiv-posadovtsiv-ta-gromadskykh-diiachiv-vira-v-peremogu-veresen-2024r

60. Постмайданна благодійність і волонтерство-2015: результати соцдослідження. Фонд Демократичні ініціативи імені Ілька Кучеріва. URL: https://dif.org.ua/article/postmaydanna-blagodiynist-i-volonterstvo-2015-rezultati-sotsdoslidzhennya

61. Проект USAID «Підтримка громадянського суспільства в Україні». Стан волонтерства в Україні 2023: аналітичний звіт. URL: https://csoukraine.org

62. Реєстр волонтерів виріс у 2,5 рази за рік. Опендатабот. 15 грудня 2023. URL: https://opendatabot.ua/ analytics/real-volunteers-2023-12

63. Статистика: українці довіряють волонтерам, але не уряду. Сайт Всеукраїнської молодіжної громадської організації Молодіжний Націоналістичний Конгрес. 2016. 19 січня URL: http://mnk.org.ua/ostanni-novini/novina/ article/statistika-ukrajinci-dovirjajut-volonteram-alene-urjad/

64. Центр розвитку інновацій. Соціальне підприємництво та волонтерство в Україні. URL: https://cid.center/volunteer

65. ЮНЕСКО. Recommendation concerning Education for International Understanding, Cooperation and Peace and Education relating to Human Rights and Fundamental Freedoms. URL: https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000386924

66. YC.Market. https://blog.youcontrol.marke

ДОДАТКИ

Додаток А

Характеристика проєкту «Ти – Майбутнє» ГО «Волонтерська Ліга»

🔹 **ОПИС СИТУАЦІЇ ТА ОБҐРУНТУВАННЯ**

Через війну в Україні сотні тисяч дітей втратили стабільне освітнє середовище та можливості для нормального розвитку. Вимушене переміщення, в тому числі в важкодоступні, недофінансовані громади, руйнування шкіл, відсутність доступу до якісної освіти та зростання рівня стресу призводять до **освітніх втрат та психологічних травм** серед дітей, особливо з поміж найуразливіших категорій:

- **внутрішньо переміщені діти (ВПО)**
- **діти, які проживають у постраждалих та недофінансованих регіонах (Харківська, Полтавська області)**
- **діти учасників бойових дій.**
- **діти з малозабезпечених сімей**

Без належної підтримки ці діти ризикують **залишитися поза освітнім процесом**, не отримати життєво важливі соціальні навички та мати довготривалі психологічні наслідки, включаючи **ПТСР, тривожні розлади та соціальну ізоляцію**.

📋 **РЕЗЮМЕ ПРОЄКТУ**

Проєкт передбачає створення двох стабільних Центрів підтримки для дітей із вразливих категорій, де вони зможуть отримувати щоденну психологічну допомогу, неформальну освіту шляхом компенсації освітніх втрат, а також участь у розвивальних заходах змістовного дозвілля. Протягом 24 місяців ми плануємо охопити щонайменше 1200 дітей у партнерстві з БФ "Карітас Полтава" та ГО "Волонтерська ліга".

🌍 **ЛОКАЦІЇ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ ПРОЄКТУ**

Центр 1 – м. Полтава (Карітас Полтава)

Ц**ентр 2** – м. Берестин, Харківська обл. (БО “Брайт Кідз/ГО ”Волонтерська ліга”)

Принципи вибору локацій:

- Охоплення регіонів Центральної та Східної України.

- Високий відсоток вразливих категорій, в тому числі: діти з-поміж ВПО, малозабезпечених родин, батьки УБД тощо, попит на послуги, недостача аналогічних ініціатив у регіоні.

👫 **ЦІЛЬОВА АУДИТОРІЯ**

Прямі користувачі: Діти (3-18 років) із сімей, які належать до таких категорій:

- сім'ї у складних життєвих обставинах*
- малозабезпечені, багатодітні сім'ї або сім'ї з неповносправними членами родини/особи з інвалідністю, неповні сім'ї
- внутрішньо переміщені особи (ВПО)
- сім'ї, члени яких мають статус УБД, або служать в ЗСУ
- сім'ї постраждалі від війни
- батьки позбавлені батьківських прав та діти-сироти
- інші (зазначте які саме)
- **Непрямі користувачі:** батьки/опікуни та інші члени сім'ї вищевказаних дітей

🎯 **ЦІЛІ ПРОЄКТУ**

1. Надати дітям якісну психосоціальну підтримку в безпечному середовищі

2. Компенсувати освітні втрати шляхом проведення неформальних занять та індивідуального супроводу

3. Підвищити емоційну стійкість, соціальні навички та мотивацію до навчання

🎯 **ЗАВДАННЯ ПРОЄКТУ**

Забезпечити психосоціальну підтримку

- Надати психосоціальну допомогу дітям, які зазнали стресу, травм та втрат.
- Проводити групові та індивідуальні сесії з психологами/арт-терапевтами.
- Навчити дітей навичкам подолання стресу та емоційної регуляції.

Компенсувати освітні втрати

- Забезпечити додаткові, позашкільні заняття з основних предметів (математика, українська мова, англійська тощо) у форматі неформальної

освіти з метою раннього розвитку, підготовки до школи, НМТ (національний мультипредметний тест).
- Запустити офлайн та/або онлайн заняття для дітей, які мають обмежений доступ до навчання.
- Підготувати дітей до повернення в шкільне середовище в офлайн форматі.

Покращити соціальну адаптацію дітей

- Запровадити тренінги з розвитку соціальних навичок та лідерства.
- Організувати майстер-класи, воркшопи, творчі майстерні та інші арттерапевтичні заходи з творчості та декоративно-прикладного мистецтва.
- Залучати дітей до активностей, які допомагають їм знайти нових друзів і відчути підтримку та стійкість.

✅ **ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ**

- Щонайменше 1200 дітей охоплено психосоціальними та освітніми послугами протягом 24 місяців.

- Сформовано безпечне середовище у Центрах

- Покращено емоційний стан

- Підвищено освітні та когнітивні показники у дітей

📅 **ПЛАНОВІ ЗАХОДИ**

1. Індивідуальне консультування з навчання, раннього розвитку, допомога з домашніми завданнями, підготовка до школи, підготовка до НМТ.

2. Розвиваючі ігри, квести, вікторини, заочні екскурсії

3. Арт-терапія, творчі майстерні та творчі секції (декупаж, живопис, декор, тощо)

4. Групові заняття з формування базових навичок (гігієна, розпорядок, дружба, стиль)

5. Індивідуальне консультування щодо спілкування та вирішення конфліктів

6. Заняття раннього розвитку (логіка, моторика, світ навколо)

7. Групові тренінги, рольові ігри, робота з підлітками

8. Спільні свята, заходи з командної роботи (раз на квартал)

9. Лекції, дискусії, зустрічі з фахівцями, формування активної життєвої позиції

10. Спорт і активні ігри, організовані дітьми

ПЕРСОНАЛ ПРОЄКТУ

Центр 1	Центр 2
Менеджер проект/Кейс-менеджер (неповний робочий день)	Менеджер проект/Кейс-менеджер (неповний робочий день)
Вчитель/Вихователь (неповний робочий день)	Вчитель/Вихователь (неповний робочий день)
Психолог (неповний робочий день)	Психолог (неповний робочий день)
Спеціаліст з арт-терапії/розвитку дитини (часткова зайнятість)	Спеціаліст з арт-терапії/розвитку дитини (часткова зайнятість)

БЮДЖЕТ

Детальний бюджет в Excel у додатку

📎 **ДОДАТКИ ДО ПРОЄКТУ**

№1. Опис Проєкту від БО “Брайт Кідз”

№2. Бюджет Проєкту (щомісяця)

№3. Форма Заяви на участь у проєкті *(регулярно, під час реєстрації в проєкті нової/унікальної дитини)*

№4. Правила відвідування від БО “Брайт Кідз” *(регулярно, під час реєстрації в проєкті нової/унікальної дитини)*

№5. Згода на проведення фото- та відеознімання *(регулярно, під час реєстрації в проєкті нової/унікальної дитини)*

№6. Перелік документів для участі дитини у Проєкті *(регулярно)*

№7. Список персоналу Проєкту *(заповнюється по мірі залучення персоналу в проєкт)*

№8. Списки відвідувачів Центру (заповнюється щомісяця)

№9. Форма описового звіту (заповнюється щомісяця)

№10. Форма історії успіху (заповнюється щомісяця)

Додаток Б

Приклад заяви про участь у проєкті

“Психологічна підтримка та компенсація освітніх втрат для дітей із вразливих категорій у важкодоступних та недофінансованих громадах України", м. Берестин

ЗАЯВА

на участь у проєкті “Психологічна підтримка та компенсація освітніх втрат для дітей із вразливих категорій у важкодоступних та недофінансованих громадах України" м. Берестин

Заповнюється від руки особою, яка реєструє дитину, та зберігається у паперовому та електронному (скан копія) варіантах в особовій справі дитини

Організація: ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ “ВОЛОНТЕРСЬКА ЛІГА”

Місто: Берестин/Харківська область

Я, _____,
(прізвище, ім’я, по батькові)

прошу прийняти мою дитину, _____,
(ім’я та прізвище дитини)

дата та рік народження _____/_____/_____р., в проєкт з метою надання йому/їй спектру соціально-психологічних, освітніх та/або інформаційних послуг, передбачених в рамках даного проєкту.

- **Даю**
- **Не даю** (**будь ласка, (будь ласка, поставте галочку, що відповідає*) згоду та дозвіл Центру на збір, обробку, реєстрацію, накопичення, зберігання, адаптування, зміну, поновлення, використання та поширення (розповсюдження, передачу) персональних даних, своїх та дитини, у тому числі конфіденційної інформації (адреса, дата народження тощо), відповідно до Закону України “Про захист персональних даних”. Надана мною інформація може надаватися третім особам, безпосередньо задіяними в обробці цих даних, а також в інших випадках, передбачених законодавством.

**(*будь ласка, закресліть що не відповідає*) дозвіл своїй дитині повертатися з Центру для дітей та сімей самостійно, без супроводу дорослих.

Даю
Не даю

***(*будь ласка, поставте галочку, що відповідає)* дозвіл на фото та відео зйомку моєї дитини (та мене), а також використання та поширення цих фото та відео матеріалів з метою інформування громадськості та спонсорів про діяльність Центру, надання звітності, а також внутрішнього користування Центром.

- **Даю**
- **Не даю**

З правилами відвідування та перебування моєї дитини в Центрі ознайомлений (а).

«_____»_____ 20_____ р. _____
(підпис)

Додаток В

Правила участі в проєкті

Правила участі в проєкті:

1. Групи комплектуються за віком дітей. Групові заняття проводяться відповідно програм та внутрішнього графіка.

2. Набір в групи може бути здійснений тільки за попередньою реєстрацією для участі в проєкті та наявності документів, що підтверджують особу та категорію вразливості документів. Без надання дозволу на обробку персональних даних ми не можемо надавати наші послуги! **Донабір в групи здійснюється у разі наявності вільних місць.**

3. Для отримання позитивних результатів, навчання просимо відвідувати заняття регулярно та заздалегідь повідомляти про відсутність дитини на занятті. **У разі пропусків занять (понад 4), без поважної причини та попередження про відсутність, ваше місце в групі автоматично надається дитині з резервного списку!**

5. Батьки (або ті, хто їх замінюють) несуть відповідальність за здоров'я та безпеку дітей.

5.1. Прохання повідомляти педагогічній команді про будь-які фізіологічні та психологічні особливості дитини **(поведінкові прояви про які мають знати працівники (непереносність/нетерпимість гучних звуків/світла тощо,) гіперактивність, ЗПР, алергічні реакції, непереносність тих чи інших продуктів харчування тощо)**!

6. На заняттях усі діти повинні бути у змінному взутті і без верхнього одягу.

8. У випадку, якщо дитина захворіла чи має явні ознаки захворювання, прохання не приводити її на заняття, щоб уникнути інфікування інших дітей.

9. Після тривалої відсутності дитини на заняттях (**понад 4 дні**) у зв'язку з хворобою при наступному відвідуванні батьки зобов'язані надати довідку від лікаря, що дитина здорова.

10. Ми дотримуємося правил безпеки під час воєнного стану, під час повітряних тривог та безпекової ситуації в цілому. Тому, просимо дотримуватися та підтримувати усі необхідні заходи безпеки.

11. Під час повітряних тривог, загрози обстрілів не ігноруємо сигналів, які повідомляють про «повітряну тривогу»!!!

12. Батьки (або ті, хто їх замінюють) несуть повну відповідальність за здоров'я та безпеку дітей, тому прохання на період занять не відходити далеко від локації Центру. У разі повітряної тривоги, чи будь-якої загрози, протягом **10-15 хв.** батьки були у доступі для дитини та педагогічної команди, які перебувають в укритті Центру!

13. Якщо повітряна тривога продовжується понад **30 хв**, та є загроза масованих атак педагогічна команда негайно передає дитину в руки батьків! Батьки дотримуються загальних безпекових правил!

14. Час індивідуальних консультацій узгоджується з працівниками проєкту.

Продовження Додатку В

Із правилами Центру уважно ознайомився (ась)! Повністю погоджуюсь та розумію свою відповідальність

_____

Дата Підпис

(Прізвище)

Правила учасника проєкту:

1. Групи комплектуються за віком дітей. Групові заняття проводяться відповідно програм та внутрішнього графіка.

2. Набір в групи може бути здійснений тільки за попередньою реєстрацією для участі в проєкті та наявності документів, що підтверджують особу та категорію вразливості документів. Без надання дозволу на обробку персональних даних ми не можемо надавати наші послуги! **Донабір в групи здійснюється у разі наявності вільних місць.**

3. Для отримання позитивних результатів, навчання просимо відвідувати заняття регулярно та заздалегідь повідомляти про відсутність дитини на занятті. **У разі пропусків занять (понад 4), без поважної причини та попередження про відсутність, ваше місце в групі автоматично надається дитині з резервного списку!**

5. Батьки (або ті, хто їх замінюють) несуть відповідальність за здоров'я та безпеку дітей.

5.1. Прохання повідомляти педагогічній команді про будь-які фізіологічні та психологічні особливості дитини **(гіперактивність, ЗПР, алергічні реакції, непереносність тих чи інших продуктів харчування тощо)**!

6. На заняттях усі діти повинні бути у змінному взутті і без верхнього одягу.

8. У випадку, якщо дитина захворіла чи має явні ознаки захворювання, прохання не приводити її на заняття, щоб уникнути інфікування інших дітей.

9. Після тривалої відсутності дитини на заняттях (**понад 4 дні**) у зв'язку з хворобою при наступному відвідуванні батьки зобов'язані надати довідку від лікаря, що дитина здорова.

10. Ми дотримуємося правил безпеки під час воєнного стану, під час повітряних тривог та безпекової ситуації в цілому. Тому, просимо дотримуватися та підтримувати усі необхідні заходи безпеки.

11. Під час повітряних тривог, загрози обстрілів не ігноруємо сигналів, які повідомляють про «повітряну тривогу»!!!

12. Батьки (або ті, хто їх замінюють) несуть повну відповідальність за здоров'я та безпеку дітей, тому прохання на період занять не відходити далеко від локації Центру. У разі повітряної тривоги, чи будь-якої загрози, протягом **10-15 хв.** батьки були у доступі для дитини та педагогічної команди, які перебувають в укритті Центру!

13. Якщо повітряна тривога продовжується понад **30 хв**, та є загроза масованих атак педагогічна команда негайно передає дитину в руки батьків! Батьки дотримуються загальних безпекових правил!

14. Час індивідуальних консультацій узгоджується з працівниками проєкту.

Із правилами Центру уважно ознайомився (ась)! Повністю погоджуюсь та розумію свою відповідальність

_____

_____

Дата Підпис

(Прізвище)

Додаток Г

Історія успіху Меркулова Віталія, 6 років

Віталій – доброзичливий, уважний і дуже добрий хлопчик, який із цікавістю відвідує заняття з підготовки до школи. Він охоче долучається до діяльностей, любить спостерігати, аналізувати та поступово відкриватися у спілкуванні.

Його мовленнєвий розвиток потребує трохи більше часу та підтримки, проте Віталій наполегливо працює і демонструє помітний прогрес. На початку занять він частіше користувався короткими висловлюваннями, жестами та мімікою, щоб передати свої думки.

У безпечному, підтримуючому середовищі Віталій поступово почав почуватися впевненіше. Завдяки ігровим вправам, індивідуальному підходу та постійній підтримці педагогів та психолога, він став частіше використовувати слова у спілкуванні, пробує будувати прості речення, активніше реагує на звернення.

Особливо приємно спостерігати, як Віталій почав сам ініціювати взаємодію: звертатися до дітей, долучатися до спільних ігор, ділитися своїми враженнями. Кожен такий крок – це важливе досягнення на його шляху.

Сьогодні Віталій із задоволенням відвідує заняття, має позитивний досвід спілкування з однолітками та поступово розширює свої мовленнєві можливості. Його наполегливість, чуйність і бажання вчитися створюють міцну основу для подальшого розвитку.

Віталій рухається вперед у власному темпі – і вже зараз цей шлях наповнений важливими перемогами.